

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. június 7-én HETI SZEMLE I. évfolyam, 7. szám

Szerkeszti: Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház utca 16

Előfizetési ára: negyedévre 4 K, egész évre 16 K. Egyes szám 30 fillér. Vasárnaponként jelenik meg. Telefon: József 51-15

A Vörös Kereszt és a haderő.

A Vörös Kereszt Egylet közgyűlésén elmondotta: báró Hazai Samu v. b. t. t., honvédelmi miniszter.

Császári és királyi Fenségek!

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Vörös Kereszt részéről azon megtisztelő megbízatásban részesültem, hogy ösmertessem e diszes társaság előtt a közte és a haderő között fennálló kapcsolatot.

Rosszul oldanám meg feladatomat, ha pusztán csak a Vörös Kereszt Egylet rendeltetéséről beszélnék és csak annyit mondanék, hogy ezen egyesületek a harctéren megsebesült és megbetegedett katonák ápolásában segédkeznek és ezen célból a sebesültek szállítására sebesültszállító vonatokat állítanak rendelkezésre; felállítanak azután teljesen berendezett kórházakat, lábbadozó házakat, betegnyugvó állomásokat, orvosokkal, ápolókkal és egyéb segédszeméllyel, továbbá raktárakat mindennemű egészségügyi anyaggal, nemkülönben oly raktárakat, ahol adományokat gyűjtenek a katonák számára s végre tudakozó irodákat azon célból, hogy értesítéseket adjanak a sebesültek, betegek és hadifogságba kerültek hollétéről. Ezekon kívül tőlük telhetőleg segítik a katonák hátrahagyott családjait.

Rosszul teljesíteném megbízatásomat azért, mert ha az egyletek rendeltetésének száraz felsorolásából ki is tűnik az, hogy ezek az egyesületek emberbaráti szolgálatokat teljesítenek és nagy anyagi áldozatokat hoznak, korántsem világlik ki az, hogy e tevékenységnek óriási jelentősége van.

Ezen egyletek szolgálatainak fontosságát helyesen értékelni csak akkor tudjuk, ha bepillantunk a háboru természetébe és lelki szemeink előtt elvonultatjuk a háborunak ide vonatkozó képeit.

Ezért méltóztassanak megengedni, hogy ezeket a képeket egypár esetvonással megrajzoljam.

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A háboru a testi fáradalmak, a nélkülözések, a kinszenvedések, a betegségek és a halál birodalma.

A háboru színhelyén rengeteg sokan betegednek meg annak következtében, hogy zsufoltan, préselten szállásolják el őket csűrökben, félszerek alatt, padlásokon; igen sokan megbetegednek azért, mert lsten szabad ege alatt nedves, sáros talajon táboroznak; hiányosan, rosszul táplálkoznak, inficiált ivóvízzel élnek, testüket elrongyolt vagy meg nem felelő ruházat borítja, mely nem nyújt oltalmat a légkör és talaj romboló elemei ellen.

Kimerülnek, szenvednek és hullnak a katonák tizezrei a hosszas és fárasztó meneteken, melyeket majd perzselő melegben és szemet maró és fuldoklást okozó porfelhőben, majd dermesztő hidegben vagy metsző szélviharban, avagy zuhogó eső közepette sokszor uttalan utakon kell végrehajtani.

És végre ezrével hevernek vérezve, pokoli kinokat szenvedve azok az emberek a harcmezőn, akiket a gránát és srappelszilánkok, a puskaövedékek, a kardcsapások és szuronydöfések terítettek le.

A háboru területén aratnak, dözsölnek az emberi betegségek démonjai.

Sorban vonulnak fel az agynak, a tüdőnek, a szívnek s egyéb testrészeknek mindenféle kórságai és rohamot intézve a katonák ellen, foglyul ejtik őket.

Hátul pedig lesben állanak a hagymázok, a kolera, a vérhas, a pestis bacillusai és várják az alkalmat, hogy úgy a háboru területén, mint messze, messze azon túl is gyilkolják nem csupán a katonákat, de a békés polgárok százezreit is.

Miként a hőtömeget a meleg napsugár, oly gyorsan és oly erősen olvasztja a hadsereget a megbetegedés gonosz eleme.

A franciák 1812-ben 600.000 fővel vonultak be Oroszországba és 450.000 embert veszítettek a fáradalmak és betegségek révén. Az oroszoknak 300.000 főből álló hadseregéből ugyanekkor csak 80.000 ember maradt meg.

A krimi háboruban 1853—56-ig a kiütéses hagymázban 16.000 angol, 80.000 francia és 800.000 orosz feküdt betegen.

Az amerikai secessió háboru folyamán hagymázban és vérhasban mintegy 350.000 ember betegedett meg.

A németek részéről 1870—71-ben 700.000 főnyi állományból, noha különös veszélyes ragály nem uralkodott, 550.000 ember kereste fel a kórházakat.

Ismert tény, hogy a gyalog zászlóaljok, amelyekbe a háboru kezdetén 1100—1200 főt szoktak beállítani, nem tulságos sok idő múltán a jelzett okokból már csak 3—400 főt számlálnak.

Nyilvánvaló tehát, hogy a hihetetlenül sok megbetegedés katasztrófát szülhet és tartani lehet attól, hogy a véres küzdelemben az egyik-másik fél elbukik pusztán azért, mert hovatovább nem lesznek neki egészséges katonái, akiket hadsorra lehet állítani.

Mindezek folytán mindent meg kell tennünk, hogy legyőzzük azt a láthatatlan ellenséget, amely az emberek százezreit orvul támadja meg, leveszi lábáról, irtja és pusztítja.

Nincs kétség afölött, hogy le tudjuk majd győzni a betegségek gyűlöletes szellemeit profilaktikus rendszabályokkal, kipróbált higiénikus intézkedésekkel, a betegek gondos és szeretetteljes ápolásával.

Ámde ezek óriási feladatok.

A hadsereg egymaga nem tud az egészség rettenetes ellenségeivel megküzdeni.

Neki szövetséges társra van szüksége.

Egy minden körülmények között hű és hatalmas szövetséges társra, aki nem lehet más, mint a hadsereg édesanyja, az egyetemes nép.

Hiszen csak az édesanya szokta szive egész melegével a beteg és sebesült gyermekeit ápolni, gondozni, hiszen csak az egyetemes nép, vagyis a polgári társadalom képes a háború során okvetlenül mutatkozó széleskörű és a hadsereg hatóképességét fenyegető megbetegedések ellen sikeresen fellépni, mert csak ő tudja a beteg katonák ápolására szükséges szakképzett egyéneket rendelkezésre állítani; csak ő tudja a szükséges anyagi eszközöket előteremteni és csak az ő hívó, buzdító és lelkesítő szavára fogják az emberek gazdagok, szegények, nagyok és kicsinyek, nők és férfiak szeretettel, türelemmel a betegeket ápolni és gyorsan talpra állítani.

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A legközelebbi háborúban több millió katona fog szemben állani.

A népek a rendelkezésükre álló összes erőtevézőket fogják latba vetni, hogy az élet-halál harcából szabad népekként, vagyis győzelmesen kerüljenek ki.

A gigantikus küzdelemben a Vöröskeresztnek és más hasonló célú egyleteknek dicső és nagy feladat jut osztályrészül.

Nekik kell majd elsősorban megzaboláznia a betegségek szörnyeit, amelyek annál nagyobb és pedig aránytalanul nagyobb számban ütnek fel undok fejüket, minél több katona fog szerepelni a jövő háborúban.

Mi, a fegyveres erő tagjai bizalommal és megnyugvással tekintünk a Vöröskereszt egyletek további működése elé és halálával gondolunk azokra az emberbarátokra, kik ezen intézmények gyakorlati céljainak megvalósításán nemes önzetlenséggel és sok fáradsággal buzgólkodnak.

Hisszük, reméljük, hogy a Vöröskereszt egylet útján az egész társadalom részt fog venni a mentő, sőt mondhatnánk honmentő munkában.

Hisszük ezt azért, mert csak egyesült erővel leszünk képesek a viharos jövőnek ellentállni.

Prosperáljon, terjeszkedjék, legyen nagy és hatalmas a Vöröskereszt és tartsuk mindnyájan szem előtt azt az igaz mondást a Vöröskeresztre nézve, mely így hangzik: *In hoc signo vinces!*, ebben a jelben győzni fogsz!

Elég legyen.

Halálos ellenségeink a diplomácia szordinóján halk piano: békét fuvoláznak, de a nagy és alattomos csöndben nagyon is készülnek ellenünk.

Szentpéterváron állítólagos hat heti gyakorlatra hívták be a gyalogság, tüzéség és műszaki csapatok állományából az 1907. és 1909. tartalékévfolyamokat és így kora őszkor nemcsak a már azelőtt hadilétszámba emelt lovasság, hanem az egész orosz hadsereg is harcra készen várja az indulási jelet — Galícia felé.

És nem hiába szereti az atyuska a frigiai sapkás francia hölgyet, mert nemcsak a szive, hanem az erszénye is az övé. A rubelek hazájában csekély 17 milliárd frank francia kölcsön ömlik, hogy ott az aranyfolyamból acélágyúk, gépfegyverek és kézi puskák teremjenek. Sőt még külön két és fél milliárd is be van ígérve a felvonulási viszonyok javítására, országutak, hidak építésére, folyók szabályozására, hogy e békés és igazán kulturális célú munkák addig befejeződjenek, mikor a távol Szibériának hadoszlopai és az orosz siklás kozákjai megindulnak, rendezett utakon, partok közé szorított folyók testén átívelt vas-hidakon a Kárpátok felé.

Ám meglehet, hogy az északi szláv-ság a monarchia testének halálos ölelésére csak egyik kariát nyújtja. A másik karnak acélszorítását a délszlávok tolják felénk. A nagyvívű Franciaország nemcsak az atyuskát szereti, hanem a hirtelen nagyranőtt, hórihorgas fiúcskát is kedveli. Szerbia is kapott 122 millió frank kölcsönt, hogy a következő 3 év alatt ne csak az imént lezajlott háború sebeit gyógyítsa be, hanem felkészüljön, harcrakészen álljon és — meg ne ijedjen a dunai monitoroktól, melyek eddig mindig Zimony körül okádták a füstöt, valahányszor ott, át a belgrádi vár tövében gazcsinyekben főtt a vásott gyerek feje. Kár, hogy e monitoroknak csak — kéményfüstje és nem ágyufüstje volt. Mert ha akkor, midőn az utolsó Obrenovicsot felesküdt katonái orv módon meggyilkolták, a monitorok az egész művelt világnak felháborodása és utálatja jogán Belgrád várát bombázták volna, úgy talán még ma is valamely Habsburg-barát idegen herceg tartaná féken a gyilkos-tisztek magyar-osztrák gyűlöletét. De mi akkor is és néhányszor azután is, keztyűs kézzel cirógattuk a szerbeket és megelégedtünk monitorjaink — füstjével. Most aztán a 122 millió már szerb monitorokat is fiadzik. Ennek a hiobhirnek azonban nemcsak — füstje van, hanem

igen komoly és szilárd alapja: 700 tonnás vizetolással e négy szerb monitoron elfér több és jobb ágyú, mint azok az új magyar-osztrák monitorokon, melyek csak most készülnek és csak 536 tonnásak. És így aztán igen könnyen meglehet, hogy hiába reped le a glacékeztvű ökölbeszorított kezünkről, mielőtt lesújthatnánk okvetetlenkedő szomszédunknak valaha magyar fővárosára, előbb tengeri harcra kell elegyednünk a — Dunán, nem füsttel, hanem valóságos ágyútüzeléssel. Így adunk mi mindenkor időt, nagyon sok időt nyelvöltögető ellenségeinknek arra, hogy teljesen harcrakészen felvehessék velünk a legkomolyabb és legvéresebb élet-halálharc küzdelmet.

Óh igen: ha ellenünk csak a szerbekről lenne szó, úgy tán itt még kis metamorfózissal meg lehetne kísérelni a híres Andrássy-recipe: katonabandák ütemére néhány közöszednek lábdobbanító masirozása Belgrádnak hepe-hupás kövzetén!

Csakhogy: a belgrádi konak ma már azon a dróton rángatózik, melynek egyik végét Szentpéterváron, a másik végét Bukarestben csavargatják a monarchia élő testére. A rettenetes szorító és napról-napra szűkülő szlávgyűrű nem agrém többé, hanem rémes való-

ság. Mióta Törökországnak éppen csak az egyik lábának kisujja maradt itt Európában, azóta Nagy Péter végrendeletébe új tartalmat öntenek az orosz diplomácia boszorkánykonyháján. A „beteg ember“ szerintük most már Magyarország és Ausztria. Ha a monarkia egy világháborúban a rövidebbet huzza, egy egvettlenev ágvulövés nélkül is keresztülhalad a Boszporuson Oroszország hajóhada a népek nyílt vizére, a Földközi-tengerre és akkor már csak néhány év kérdése, hogy az Aia Szófia ormán örökre elfogyjon a félhold és felragyogjon a kettős kereszt, mely nem Krisztus béke birodalmát, hanem a szlávság türelmetlen, fanatikus és minden felvilágosodott kulturának hadat ízenő világhatalmának betetőzését jelenti.

Hogy ez az ördögi, eszközeiben nem váltogatós, de koncepciójában grandiózus terv sikerüljön: Szentpétervár és vazallusai máris kongatják a monarkia lélekharangját. Akik a sikongó vészhangokat meg nem hallják, azok — bátran megoperálthatják füleiket. Ideig-óráig belviszályok, tülekedések, vezéri versengések oly óriási zajt csaphatnak, hogy a nagy zenében távoli menydörgések morgása hozzánk nem hallatszik, de ami késik, az — fájdalom — nem mulik el a fejünk felett. A monarkia óriási erőpróba előtt áll. Azt mondhatnók: az élete vagy halála van hadseregének szuronyverdejére bízva. A szuronyerdő véresen komoly elhivatásának magasztos sülva alatt meg se reszket, nem habozik, hanem haragra készlen várja a megváltó jelt, hogy végrehaláhára bebizonvitsa, hogy majd félzázadnak téltlenségére kárhóztatása se tudta belőle kiölni a katonai és hazafias erényeket. A mi hadseregünk méltó akar lenni a „néphadsereg“ elnevezésre. A polgárságért, a népért, a nemzetért akar harcbamenni, hogy egyszer már vassal és ököllel verje le azokat, kik nemcsak a monarkiát, hanem az európai békét egvensúlyt is folyton zavarják okvetetlenkedéssel és handabandással.

Am manapság nemcsak hadseregünk g a vágvtól, hogy végrehaláhára bebizonvitsa, hogy nemcsak parádéra születt, de maga a legbékésebb kereskedő is, ki a konjunkturák kihasználására piti fel anyagi ekzisztenciájának bázisát, érzi és tudja, hogy így már nem lehet tovább!

A monarkiában, akik az orruk helyénél kissé tovább látnak, tudják és érzik, hogy semmiféle gazdasági téren nem lehetnek addig konszolidált viszonyok, míg egy világháborúnak tisztított giháborúja végig nem szántja ezt a földet. A kihullott vér mindenkor könyvet és gyászt érdemel, de ennél drágább és értékesebb termékenyítő erő nem érheti a jövő nemzeti vetését. Mindenki felénk agyarkodik. Ne várunk addig, míg az agyarkodásból markodás, a marakodásból ránkrohanás, ránkrohanásból nemzethalál lesz. Soham szabadna elhiedni, hogy a támas nemcsak a bátorságnak a fokmérője, hanem a leghatalmasabb taktikai

előny, mely az iniciatívának igen gyakran megszerezte az elhatározó győzelem pálmáját is.

Magyarországban és Ausztriában ma nincsen egvéb kérdés a közérdeklődés központjában: mint a közelgő és bizonyránkszakadó háború idegizgalmas és a nemzeti életbe vágó problémája.

Minden reménységünk a hadseregen van, mely lábhoz tett fegyverrel várja napról-napra az indulási parancsot.

Bizunk vezető államférfiainkban és hadvezetőségünkben, hogy ez a parancs már nem késik soká.

Bosznia Hercegovina és a delegációk.

Irta: Pál Alfréd dr. országgyűlési képviselő.

Az annektált tartományok megszállásának első pillanatától kezdve sok gondot, fejtörést okozott a magyar és osztrák közügyeknek és politikusoknak azon viszony meghatározása, amelybe Bosznia-Hercegovina a megszállás ténye által a monarkia két államával szemben jutott. Csak gyarapította az amugy is komplikált kérdés nehézségeit az annexió, mely az addig kizárólag tényleges viszonyt jogivá alakította át.

Csodálatos, hogy a kialakult elméletek két jelentékeny csoportja a helyett, hogy számított volna Magyarország történelmi jogával és a kettős monarkia tényleges strukturájával, utópisztikus alapokra helyezkedett. A megszállott tartományokat tehát nem minősítette történelmi alapon Szent István koronája tartományának, de nem is tekintette a pilanatnyilag fennálló tényleges viszonyok figyelembevételével a két állam condominiuma alatt álló területnek; hanem Szent István koronája történelmi jogának teljes figyelmen kívül hagyásával és a két állam egymáshoz való közjogi viszonyának megbolygatásával konstruálta meg a tartományok hovatartozandóságára vonatkozó nézetét. Míg ugyanis e teóriák egyik csoportja abból indul ki, hogy Bosznia-Hercegovina, mint egy harmadik önálló állam, vagy legalább, mint egy alakulóban lévő harmadik délszláv állam magja tagozódott, illetve tagozódik be a monarkia testébe, addig a másik csoport, mely különösen a Lajtán túl lelt hálás talajra, arra az alapra helyezkedett, hogy miután Bosznia-Hercegovina ma tényleg sem a magyar, sem az osztrák állam kizárólagos uralma alá nem tartozik, tartománya ezen két államot egybefoglaló összbirodalomnak, „Nagy-Ausztriának“.

Miután magyar közönségnek írok, — azt hiszem — fölösleges bővebben bizonyítanom mind két teória tarthatatlanságát, mely csak délszláv, illetve nagy-osztrák álmképnek tekinthető. Nem lesz azonban talán érdektelen vizsgálat tárgyává tennünk hogy az alkotmányt nyert tartományok első autonóm képviselőtestülete, melyben pedig mindkét eleméletnek, de különösen a trialisztikus tannak számos híve ül, hogy akarja az annektált tartományok közjogi helyze-

tének hosszan vajudó kérdését megoldani, vagy legalább a megoldáshoz közelebb vinni.

Ezen kérdés vizsgálatánál, ha nem akariuk egves bosnyák képviselők felelősség nélkül tett kijelentéseit kiinduló pontul venni, teljesen azon hírlapi közlésekre vagyunk utalva, melyek a napilapokban a tartományi tanács által a közös pénzügyminiszterhez, az osztrák és a magyar kormányokhoz intézett memorandumra vonatkozólag megjelentek. Különös súlyt kölcsönöz e híreknek az, hogy a tartományi tanács, mint a tartománygyűlés által választott kilenc tagú szűkebb bizottság, hitelesen tolmácsolja a hivatalos bosnyák közvéleményt. Sajnos, magát az emlékiratot nem tették közzé és így csak a napi sajtó közleményeiből következtethetünk irányára. Egvéb, inkább gazdasági természetű iavaslatokon és kérelmeken kívül két, problémákkal kapcsolatos pozitív kezdeményezést tartalmaz az emlékirat. Az egyik csak általánosságban odairáncul, hogy a tartományok közjogi hovatartozandóságának kérdését minden további halogatás nélkül mielőbb rendezzék. A másik már nem mozog ilyen elméleti irányban, hanem azt a gyakorlati kívánságot nyilvánítja, hogy a tartományi önkormányzat jelentékeny kiterjesztésével adjanak módot a szarajevói sabornak, hogy a két államot s velük egvütt a tartományokat együttesen érdeklő közös ügyek alkotmányos elintézésében is a két delegációba küldendő megbízottak által részt vehessen.

Bár semmi sem áll tőlem távolabb, mint, hogy e követelés mellett itt állást foglaljak, mégis ki kell emelnem, hogy a régebbi trialisztikus, vagy összbirodalmi aspirációkkal szemben ebben a tervben már öröndetes haladás jeleit kell látnom, mert hiszen nem harmadik, külön bosnyák-hercegovinai delegáció szervezését, nem is a közös ügyeknek központi birodalmi parlamentben való intézését kérik a bosnyákok, hanem tényleg fennálló közügyekhez közeledve, azon óhájukat nyilvánítják, hogy tartománygyűlésük egvülő számban kiküldött megbízottai által mindkét állam delegációjának tárgyalásában részt vehessen. Örömmel kell következtelnünk ebből, hogy Bosznia-Hercegovinában is mindinkább terjed az a helyes meggyőződés, hogy csakis a létező közjogi keretek között lehet meg az annektált tartományok boldogulásukat. S ha mindamellert aggályaim vannak ezen kívánság teljesítésével szemben, ennek legfőbb indoka abban rejlik, hogy ez a terv nem számít oly becsületes komolysággal magyar közügyekkel, mint a mily fenntartás nélkül a monarkia dualisztikus alkatához alkalmazkodik. Az illetékes bosnyák körök egy hatalmas lépést tettek már a kölcsönös megértés felé, mikor eltávolodtak a trialisztikus és összbirodalmi ábrándképektől, de még mindég figyelmen kívül hagviák, hogy az ut a delegációba Budapesten, a magyar országgyűlésen keresztül vezet. A legközelebbi lépés, melyet meg kell még tenniük, az ősi magyar közjog ren-

díthetetlen talaiára vezet. Csak is, ha valamennyi illetékes tényező ezen a szilárd alapon találkozik, lehet majd ezt a kérdést végérvényesen megoldani.

Addig annál is indokoltabb jelenlegi ideiglenes állapot lehetőleg változatlan fentartása, mert egyrészt, míg Bosznia-Hercegovina legfontosabb gazdasági szükségleteinek kielégítése tekintetében a két állam messzemenő segítségére szorul, joggal tartható azok jóindulatú gyámsága alatt, másrészt pedig éppen közjogi, politikai téren bizonyul valónak a régi francia közmondás, hogy: „L' appetit vient en mangeant“. Nekünk pedig ilven nagy fontossága, a horvátországi közállapotok fejlődésére is kiható kérdés megoldásánál egy pillanatig sem szabad szem elől tévesztenünk, hogy míg esetleges késedelem idővel kipótolható, addig minden olyan lépés, mely kizárólagos jogunkról való lemondásra lenne magyarázható, helyrehozhatatlan kárt okoz.

Budapest, 1914. június 14.

Ahogy elcszlott a löporfüst és a véres harcmezőkön kidugta fejét az első felénk virág, körülnéztünk a Balkánon. Érdeklődtünk, hogy vajjon ki nyert legtöbbet a vértől gőzlő, szenvedélyes játszmán. Nem a bolgárok, akik százezer emberüket tették föld alá, nem a fanatikusan harcoló szerbek, nem a hellek és nem is a fekete hegyek lakói... A balkáni harctér halálszagu játékasztalán az nyert legtöbbet, aki csak ügyes diplomáciával operált, nem karddal, aki passzív semlegességgel nézte végig a véres színjátékot és csak a bevételből vette ki a részét: Románia! Mióta ez a sikerült diplomáciai sakkhuzás minden fegyveres akciónál olcsóbban, ügyesebben, teljesen vértelenül megnövelte Carol király országát, azóta különösen meggyarapodott alattvalóinak ünnepe, megjött népének étvágya, és főként a — hangja. Lehet, hogy ez a hangosság irányította rá Európa figyelmét Bukarestre és ma már azt hiszik a román fővárosban, hogy ott van a világ közepe és ott csinálják az európai diplomáciát. Miért ne higyjék? A török szultán megbizottja, Talaat bey napokat töltött az elmúlt héten Bukarestben. A cél: egy török-román szövetség. Az orosz cári vacht standar lia néhány nap múlva meg fog jelenni Constanza előtt a Fekete tengeren és a román keblek ismét megdagadnak egy jókora darabbal. A görög trónörökösnek minden áron a szomorú és nemes szépségű román hercegnisasszonyt akarják megszerezni, a törökök sietnek maguknak biztosítani az oláh barátságot és a minden oroszok ura meglátogatja román vizeken a román királyt! Pár hónap alatt ime,

ennyi tekintélyt halászott ki a balkáni zavarosból Románia. Az ára? Néhány elképzelt bakkancs, amely tönkrement a híres előnyomulásban, a vértelen hadjáratban . . .

Mi nem ijedünk meg a határainkon oly nagyvranótt országtól és hadseregétől. Eddig Románia csupán a szájával hódított, a román hadsereget csak gyalogolni láttuk, nem verekedni. De mindenestre érdekes az, hogy a hármasszövetség állítólagos barátja, a román király, olyan nagyon barátkozik az orosz cárral és barátkozik a triple-entente-al. Nagyon érdekes. Hogy mennyire érdekes, azt érzik a román körök is, amikor újságjaikban már előre mosakodnak a hármasszövetség és különösen a monarchia előtt a cári vizit miatt. Ki kérdezte tőlük? Miért mentik magukat jóelőre? Valami bujkál megint a havaşalföldi koponyákban. Qui s'excuse, s'accuse . . .

Szerbiában mindég politikai szerepe volt a tisztikarnak. Sándor királyt saját tisztjei ölték meg, mint valami római imperátort a hanyatlás idejében a praetorianusok. A gyilkosság pedig magasabb politika odalenn. A királygyilkosság után a véreskezű tiszték uralkodtak Szerbiában és az új király, Karagyevics Péter, csak az európai közöndor hatása alatt távolította el környezetéből a véreskezű, katonaruhás, tisztibojtos embermészárosokat. A látszat alatt azonban, titkosan, alattomos formában csak egyre nőtt a királygyilkos katonák befolyása és az évek folyamán rejtelmes maffia alakult, melynek lelke a néhány királygyilkos. Ez a titkos szövetség, a tiszték pártja, a „Fekete Kéz“, mindenbe beleszól és a király épen úgy reszket tőle, mint a miniszterelnök. Nem egyesület, nem liga, nem ismerik a szabályait, nem tudják, kik a tagjai, nem sejtik, kik a vezérei, de a „Fekete Kéz“ uralkodik, terrorizál, háború és béke, élet és halál fölött parancsol és terrorjával most meg tudta buktatni a fehérszakállú Pasic kormányt, elzavarta helyéről a háborus miniszterelnököt, a Balkán Bismarckját. — Sokáig azt hittük, hogy rossz ponyvaregényeken táplálkozó szakácsnéfantáziákban élnek csak ezek a titkos egyesületek. De most a valóság győzött meg arról, hogy odalenn, a Duna tulsó partján, komoly valóság lehet az, ami itt romlott fantázia, realitás lehet, ami előttiünk ponyvaregény. Ez a véres és sötét Fekete Kéz, amely még mindég az utolsó Obrenovics ráhulló gyászos árnyékától olyan fekete — ez idézi elő a kormányválságokat és ez csinálja a hangulatokat. A háborút is ezek a tiszték, ezek a politizáló tiszték verekedték végig és most már sokan azt hiszik, hogy a politika és az intrikák, ime nem gyöngítik meg a hadsereg harckészségét. Ezek ne feledjék, hogy a szerb hadsereg egy korrumpált, kiéhezett, készületlen és — szintén politizáló török hadsereggel állott szemben az első háborúban. Egy lerongyolt, kifáradt és beteg

bolgár haderővel a másodikban, egy bolgár haderővel, amely tizszer annvit harcolt, vesztett, vérzett és szenvedett az első hadjáratban, mint a szerb . . . De mi lesz majd, ha politikától mentes, vasfegyelmű csapatok szuronya villan a sötétségben bujkáló, alattomos konspirációkban széthulló szerb ármádia szemébe? . . . Fájjon ezért az ő fejük, a szerb hazafiaké, akiket egy előre elvesztett háború tragikus kalandjába kerget majd bele a Fekete Kéz, egy törpe minoritás terrorja. A miénk igazán nem fáj . . .

Albániában egyre világosabb és egyre reménytelenebb a helyzet. A fejedelem kormánya kétségbeesetten kér segítséget Európától. De az európai detachment késik, mert az entente és a hármasszövetség között nincsen egyetértés még ebben a kérdésben sem. Az ententének minden igyekezete odairányul, hogy a független Albániát, a hármasszövetség és különösen a Ballplatz kreaturáját kivégezze és egy török herceg fejedelemségével a régi bizonytalan helyzetbe dobja vissza ezt az országot. A francia kormánylapok, az entente-diplomácia hivatalos szócsövei, ezért szüggerálják Vilmos fejedelemnek a csüggedést és a futást . . . — Az a kétszáz ember, akit nagykegyesen engedélyez a hármasszövetség a fejedelem közvetlen védelmére és a Durazzo előtt megjelenő hadihajók, amelyek szintén csak tüntetnek, de nem szállnak szembe a fölkelőkkel, mindezek csak arra jök, hogy leplezzék az entente cordiale szándékait. Hozzájárul a zavaró helyzethez a szövetséges Olaszország kétszínűsége is. San Giuliano nyilatkozatai óvatosak, kertelők, Esszad pas Rómában keveri a diplomáciai paklit é gyanusan alázatos, átlátszóan ravasz és ordítóan nem őszinte nyilatkozatokkal tölti meg a világsajtót. Amikor di cséri és hűségéről biztosítja Wied Vilmost, akkor árulja el igazán, mert átviszi a köztudatba azt, hogy ő hű és tisztességes volt, de a fejedelem méltatlanul bánt vele. Méltatlanul, mert im szegény Esszad pasa, még most is milyen hódolattal nyilatkozik hálátlan fejedelméről! Alattomos hódolat, ócska színházi póz . . .

Ime, így az entente és így Olaszország, az ellenségünk és a jóbarátunk mind a kettő a Monarkiaét érezve az abban kérdés mögött . . . És Törökország ahol a balkáni háború óta élnek ellen szeny uralkodik ellenünk, mert sorsára biztuk az ozmán birodalmat — Törökország csak prédára les, hogy szétzúllott albán államra rátehesse imét a kezét. Olaszország nem akarja, hogy az Adria uralkodó partján a teremtményünk, egy független albán állam legyen támaszunk és szívesen támogatja a kulisszák mögött Törökországot, hogy ismét ozmán befolyás alá hajtja Albániát. Ezért követel mindent arra, hogy Wied országa széthulljon . . . Oroszország pedig minden gyöngíteni akarja, paralizálni próbálja Monarkia akcióit. Törökország vissz

akarja szerezni az albán protekturátust és Szerbia arról álmodik, hogy mégis csak kap egy részt az Adriából. Sőt, fontos részt! A bejáratot. És akkor bezárhatja hajóinkat az Adria tengerre... Igy spekulál egész Európa a mi bőriinkre Albánia bőrére keresztül. — És ezért fontosabb ez az albán kérdés, mint némelvék hiszik. Az osztrák-magyar diplomáciának ebben az ügyben és ebben a percben föl kell már használnia az ultima ratio regumot, bele kell dobni a serpenyőbe az ágyuk nehéz súlyát.

88

A bázei interparlamentáris konferencián francia és német képviselők cserélnek testvéri nyilatkozatokat. Am azért a francia és német sajtó állandóan ingerült és gunycs hangon beszélget egymásról; a határokon kémekre vadásznak, minden ártatlan aviatikusban, vagy amatőr fényképészben veszedelmes spiont sejtene és amint a hármasszövetségnek ereje javával keletre és északkeletre kell majd fordulnia, — ugyanazok, akik most Bazelben testvériséget és békét énekelnek, követelni fogják, hogy a francia géppuskák katonáinak bele a német haderő hátába. Fanyar mosolylyal fogadjuk ezt a szót manapság: Béke! . . . Semmi igazságot, semmi realitást nem találunk benne. És az ilyen lírai jellegű összejövetelek alkalmával úgy érezzük, hogy egész Európa egy nagy maskarádé, — kavargó álarcsobál. A maskarok alatt gyűlölettől torzult arcok bujkálnak, a dominók tarka selyme élesre fent spádakat és mérgezett töröket rejt, a pezsgős palackok durranását már ágvudörögnek érezzük és míg a bálterem alatt szorgalmas árkászok már furiák az aknát és töltik a lőport, mi izgatottan várjuk az éjféli harangszót, amelyre lehullnak az álarcok . . .

ssa.

Az egységes tábort löveg felé.

Keller sz. k. őrnagy a Kriegstechnische Zeitschrift egyik számában azt fejtegeti, hogy a tábort tüzéségnek a lövészpótlás egyszerűsítése céljából oda kell törekedni, hogy csak egy löveg-nemmel rendelkezék, egy egységes löveg-nemmel, mely a háboruban a tüzéségre hármló összes feladatokat egyaránt megoldhatja. Ilyen egységes tábort löveg volna szerinte a 9.5 cm.-es Ehrhardt-tarack.

Kétségkívül igen előnyös lenne, ha sikerülne oly tábort löveget szerkeszteni, mely feleslegessé tenné azt, hogy a tábort tüzéség többféle löveggel, ágyukkal és tarackokkal vonuljon a harcra. Nemcsak a tüzéség szervezete lenne sokkal egyszerűbb, hanem annak a kiképzése is. De a legnagyobb előny a lövészpótlás egyszerűségében mutatkozna.

Az eszme nem új, de az ideirányuló törekvések sohasem vezettek eddig eredményre. Mi az Ehrhardt-féle 9.5

cm.-es tarackokban sem látjuk azt a löveg-típust, mely az álmokat valóra válthatná. Mi éppen azt látjuk, hogy a tábort hadsereget mindig több és több löveg-nemmel látják el, holott más téren nagyon is az egyszerűsítés felé törekednek. Nem lesz tehát érdektelen, ha az idők folyamán gyakran változó áramlatokra egy futó pillantást vetünk.

A 18. század közepén a hadseregek többféle ürméretű ágyuval s tarackkal rendelkeztek. A napoleoni háborúk idején az osztrák-magyar seregnek 3, 6 és 12 fontos ágyui, 7 és 10 fontos tarackjai voltak. Több-kevesebb eltéréssel ez az állapot maradt meg a hetvenes évekig. Akkor szakítottak a sokféle tábort löveg rendszerével és kiküszöbölték a tábort tüzéség löveg-nemei közül a tarackot. Nem maradt más, mint a 9 és 8 cm.-es tábort ágyu, előbbi a kocsizó, utóbbi a lovas útegek számára. A 90-es években még ezt is kiküszöbölték s a tábort löveganyag ekkor teljesen egységes lett.

Az egyszerűség azonban nem maradt meg soká. A kilencvenes években tökéletesbitett, lapos röppályájú tábort ágyukkal a jól fedett, fedezékekbe beásott gyalogsággal szemben arctüzzel alig lehetett hatást elérni, mivel pedig oldaltüze ritkán nyílik alkalom, újra rendszeresítették a tarackot, még pedig a könnyű tábort tarackot, mely meredek röppályája révén fedezékek mögé is képes hatni. Igy aránylag rövid szünet után tüzéségünk a 99. évi mintájú könnyű tábort tarack alakjában megint hajtólöveget kapott.

Az orosz-japán háború azonban megtanított bennünket, hogy a könnyű tarack nem elegendő arra, hogy vele az ellenség erősebb tábort erődítéseit is leküzdhessek. Nehogy ilyen alkalmakra az ostromló tüzertelepeket kellessen előrevonni, a tábort hadsereget nehéz lövegekkel is elláttuk, s ekkor keletkezett, (illetőleg ujjaszületett) nálunk is a nehéz tábort tüzéség, melyet egyelőre csak nehéz, 15 cm.-es tarackokkal láttunk el. Itt se állhattunk meg. Ujabb haditapasztalatok, a technika fejlődése, megteremtették a nehéz tábort ágyut, mely a könnyű tábort ágyu 7—8 cm. ürméretével szemben 10 cm.-es kalibert kapott és 7—8 km. helyett 10—12 km.-re hord. A pontosabb irányzó és a jobb megfigyelőeszközök lehetővé tették, hogy ezt a nagy hordtávolságot, melyet kis ürmérettel nem igen lehet elérni, kihasználják. Ilyen ágyuval a tábort hadsereg saját erejéből is megtámadhat erősebb tábort erődítményeket s megkezdheti az ostromot állandó várak ellen is. A messzehordó tábort ágyu ezenfelül igen alkalmas az ellenség köztött léggömbjeinek leküzdésére (bár ezek előreláthatólag már csak rövid ideig fognak a tábort harcban szerepelni), valamint arra is, hogy már sokkal nagyobb távolságról tűz alá vegye az ellenség előnyomulási vonalait.

Napjainkban tehát a tábort hadsereg a seregtesteken belül megint legalább is négyféle löveggel rendelkezik: könnyű tábort ágyukkal, könnyű tábort ta-

rackokkal; nehéz tábort ágyukkal és nehéz tábort tarackokkal. Ha ehhez még hozzá vesszük, hogy több nagyhatalom nehéz tábort tüzésége még mecsarakat is visz magával, továbbá, hogy a gyalogsági támadás kísérésére sokan a hegyi ágyut is számításba veszik, akkor az az egyszerűség és egyöntetűség, mely a tábort löveganyagot a múlt század végén jellemezte, megint teljesen elveszett.

Világos, hogy ez a négy, illetőleg hatféle löveg, melyekhez még a hegyi tarackot s a sokféle ostromlövet is hozzá kell számítani, hátrányára van a tüzéség szervezetének, az egységes kiképzésnek, a lövészpótlást pedig hihetetlen módon nehezíti. Innen a sok terv, gondolat és eszme, mely a jelenlegi állapotokon segítene.

Először a könnyű tábort tarackot próbálták kiküszöbölni. Nagy reményeket fűttek az u. n. lobbanó (brizáns) gránáthoz, mely lőpor helyett robbantószerrel volt töltve s szilánkjait nem előre szórta, mint a srapnel, hanem függőlegesen lefelé, s ezért alkalmasnak látszott arra, hogy fedezékek mögé is hasson. A remények nem teljesültek. A brizáns-gránát robbanó pontját nem lehetett elég pontosan szabályozni, hogy hatása biztos lett legyen, így a könnyű tábort tarack nem volt kiküszöbölhető.

Ujabbán a franciák, (kiknek még mindig nincsen könnyű tarackjuk) azzal próbálták az ivlövet elérni, hogy a rendes tábort ágyu lövedékét kisebb löpceradaggal lövették ki. Miután az eredmények nem voltak kedvezők, Malandrin kapitány találmányával próbálkoztak tovább. Malandrin a tábort ágyu gránátját azzal akarta a görbébb röppályára kényszeríteni, hogy annak légellenállását a gránátra alkalmazott fémkorongokkal fokozta. E tekintetben még folynak a kísérletek, csak annyi ismeretes, hogy tényleg sikerült görbébb röppályát elérni, mely azonban a tarack pályáját meg sem közelíti. A tábort gránát csekélyebb súlya ezenfelül Malandrin találmánya dacára is kizárja azt, hogy a tábort ágyu befödött erődítmények ellen ugyanazt a hatást érje el, mint a könnyű tábort tarack, s így azt helyettesíthesse.

Más országok ismét másképpen próbálkoztak. Megkísérlették, nem lehetne-e a nehéz 15 cm.-es és könnyű 10 cm.-es tarack helyett egy mintát készíteni, pl. 12 cm. ürmérettel? Erre a törekvésre azonban már az elmélet is rácafol. Az ilyen 12 cm.-es tarack nem lehet elég mozgékony arra, hogy tábort löveg lehessen, mert túlnehéz, viszont nem elég nagy a hatása sem, hogy kiszoríthatná a 15 cm.-es tarackot. Több kilátással bíztat azonban az a törekvés, hogy a nehéz tábort tarackot az ostromtelepekben is alkalmazzák és a nehéz ostromágyut a nehéz tábort ágyuval helyettesítsék; így módon legalább az ostromtelepek löveganyagát egyszerűsítene, ha már a könnyű s nehéz tábort tüzéséget nem lehet egybeolvasztani.

És most bukkant fel a már említett

9.5 cm.-es Ehrhardt-tarack, mely a tábori ágyút van hivatva pótolni. Ez a hordtávolság tekintetében megfelelne, azonban a kezdősebessége kisebb és így a rőppályája kevésbé lapos, mint a tábori ágyué. Az egyes lövés hatása nagyobb, mint az ágyué, de viszont jóval kisebb, mint az eddigi 10 cm.-es taracké. A nehezebb lőszer a tüzelőgyorsaságot fogja kedvezőtlenül befolyásolni. Hogy az egységes lőszer előnye felére a felemás löveg fentemlített hátrányával, az nézet dolga. Végleges ítéletet persze csak megfelelő praxis után mondhatnánk. Egyelőre kissé tartózkodva, de annál nagyobb érdeklődéssel szemléljük ezt az új, illetve inkább visszatérő irányzatot.

A mexikói kérdés.

A délamerikai államok közvetítésének sikere, hogy a béketárgyalások megkezdődtek. Az északamerikai Egyesült-Államok törekvése odairányul, hogy Huertát az elnöki székből eltávolítsa a kormányzatot egy ideiglenes elnökre és a jelenlegi kormány tagjaiból alakított tanácsra bizza. Ez ugy látszik az alap, amin a tárgyalások megindulnak. A békeszerzés nehézsége nem is annyira a mexikói kormányon mulik, még kevésbé az Egyesült-Államokon, mint inkább azon, hogy egymással homlokegyenest ellenkező érveket kell összeegyeztetni.

Még ha sikerülne is az ideiglenes kormány felett elvben egyezsége jutni, alig várható ehhez a felkelők, első sorban pedig Carranza hozzájárulása, ki már eddig is kijelentette, hogy Mexikó belügyeibe nem tűr beavatkozást, az pedig hogy ki legyen az elnök, az az országnak tisztán belső kérdése.

A délamerikai úgynevezett ABC államok (Argentína, Brazília, Chile) minden eszközzel azon vannak, hogy a béke létrejöttét siettesék, mert igen jól tudják, hogy ha a felkelőknek sikerülne Huertát legyőzni, mielőtt a békét megkötnék, akkor teljes volna az országban a felfordulás és a béketárgyalás újból kezdődhetnék — a felkelőkkel, csak hogy sokkal nehezebb viszonyok között, mert ezek győzelmük érzetében aligha volnának hajlandók az uralmat kezükből kiadni.

A harctéren ezalatt szünet nélkül folyik a csatározás, a felkelők újabb és újabb sikereiről érkeznek a hírek. Huerta csapatai között napirenden van a lázadás és az elpártolás, azonkívül Huertának egy újabb ellenfele is támadt az ország nyugati részében, honnan Obregon tábornok nyomul előre a főváros felé.

Ennyi ellenség között a fővárosban nagyon szorongatott az állapot, és nem csoda, ha a lapok folyvást Huerta lemondását és szökését jósolgatják,

Katonai footballverseny.

— A Ludovika Akadémia győzeime. —

Pünkösd vasárnapján örömmünnepe volt a Ludovika Akadémiának. Az ország legelső katonaintézetének footballcsapata, a testvérintézetnek, a bécsi helyi Mária Terézia katonai akadémiának labdarugócsapatával mérkőzött.

Örömmel vettük a két intézet közötti döntésre jutó nemes versenynek a hírét, de nem kecsegtettük magunkat olyan vérmes reményekkel, hogy a sors a mi javunkra dönthetne. Tudtuk azt, hogy a Mária Terézia katonai akadémia footballcsapata a monarchia katonaintézetei között a legjobb. Ezt bizonyította ama számos szép siker, melyet ez a csapat több más katonai akadémia és katonaintézet csapatai felett elért. Ahol eddig szerepeltek, ott a győzelmi babér mindig a Mária Terézia katonai akadémiát illette.

De most a sors másképen határozott. A Ludovika Akadémia parkjában meghúzódva, a legszűkebb „családi körben” mind ez ideig csak maguk kö-

ta a Ludovika Akadémia labdarugótérén a verseny kezdetét.

Az Akadémia parancsnokság Berti László 29. honvéd gyalogezredbeli századost kérte fel versenybíróul, aki a Ludovika Akadémiának már több éven át volt tornatanára. — A versenyben résztvevő II. és III. évfolyambeli akadémikusaink 1—2 éven át még az ő tanítványai voltak.

A folyó tanévtől kezdve azonban mindhárom évfolyam Marinkovics Rezső honvéd főhadnagy, torna- és vívőtanár, Leszák Károly honvéd fővívőmester és Borsody László vívőmester odaadó, lelkes tevékenysége mellett részesült a sportolás különböző ágainak oktatásában.

A mérkőzés megtekintéséhez nagyszámu és díszes közönség gyűlt egybe. Képviselve volt a honvédminisztérium és jelen voltak a budapesti cs. és kir. hadapródiskola növendékei is.

Mindkét akadémia résztvevői példás magatartással, feszült figyelemmel várták a döntőbíró íelet a mérkőzés kezdetéhez. 3 óra 15 perckor repült az első labda. Hol az egyik, hol a másik

Schönpflug fhdgy. Berty szds. Marinkovic fhdgy.

zött üzték a mi akadémikusaink ezt a szívet-lelket erősítő, nemesítő sportot. Még nem volt alkalmuk arra, hogy tudásukat egy másik csapattal szemben bebizonyíthassák. — A testvérintézet felszólítására azonban a Ludovika Akadémia parancsnoka, Eberswaldi Siegler Konrád tábornok a legnagyobb örömmel és készséggel adott alkalmat a mérkőzésre.

A bécsi helyiek Schönpflug János, császárvadász főhadnagy, tornatanár vezetése mellett május 30-án este érkeztek Budapestre, mint a Ludovika Akadémia vendégei. 31-én délelőtt megtekintették a város nevezetességeinek egy részét, mely alkalommal budapesti bajtársaik kalauzolták őket. Délután 3 órakor mindkét fél sportöltözetben vár-

fél helyzete volt előnyben. A nézők gyönyörű mozdulatokban gyönyörködtek. Ugy látszott, hogy két egyenlően erős fél áll egymással szemben. Az első negyedóra elmúltával a Mária Terézia akadémiának egyik szereplője goalt rugott és így a bécsi helyi testvérintézet megmutatta, hogy mily jó trenirozott, ügyes csapattal rendelkezik. De csakhamar bebizonyította a Ludovika Akadémia is, hogy semmive sem marad hátrányban a Mária Terézia Akadémiával szemben. A következő félórán honvédakadémikusaink egymásután 3 goalt rugnak és az első félidő határozottan a Ludovika Akadémia fénves sikerével (3:1) végződött.

A verseny második felében mindkét félnél igen erős volt a küzdelem. Bamu

latos ügyességgel, gyorsasággal dolgoztak a leendő tisztek és ami a katonában különösen kedvező benyomást keltett: a legparányibb zai, kiáltások nélkül folyt a játék. Állandóan résen voltak úgy a védők, mint a támadók és a bécsiuhelyieknek minden figyelme, igyekezete dacára, mégis sikerült a Ludovika Akadémiának ebben a játékban is a sikert kivívnia (1:0).

A győzelem tehát 4:1 ellenében a mi derék honvédekakadémikusainké volt, akik társjelét adták annak, hogy nemcsak komoly tanulmányaik elvégzésében, de a sportolásban is mindenkor megállják a helyüket.

A versenyben részt vettek a Mária Terézia katonai Akadémiából: Kwapil, Jannausch, Sviha, Korte, Palik, Tilzer, Kovenz, Kuriacszy, Horny, Panek, Vértessy akadémikusok; a Ludovika Akadémiából pedig: Árvai, Stringovits, Tiszai, Polónyi, Kelp, Zsigur, Neuhauser, Petőcz, Wennes, Holmok és Horváth akadémikusok. — Bár a győzelem az egész csapatot illeti, mégis, mint különösen kitűnt játékosokat, megemlítiük: Holmok, Zsigur, Polónyi, Wennes és Árvai akadémikusokat.

A két akadémia labdarugócsapatát este a Ludovika Akadémia tisztikertjében vacsorával fogadták. Vacsora közben Eberswaldi Siegler Konrád tábornok örömeinek adott kifejezést, hogy a Mária Terézia testvérintézet akadémikusait ily nemes cél hozta hozzánk; kiemelve, hogy mily sok jót, hasznosat létesít a sportok helyes mértékben való üzése. Poharát a Mária Terézia katonai akadémiának a szép multjánál még szebb jövőjére és az akadémia parancsnokának, Roth altábornagynak egészségére üritette.

Beszédére a Mária Terézia Akadémia legragidősebb akadémikusa választott, éltetvén a Ludovika Akadémiát és annak parancsnokát. Beszédét a következő szavakkal fejezte be: „Bajtársak! a mai küzdelemben legyőztünk ugyan; a vereség mindenkor fájdalmas; de egy olyan intézettől, mint a Ludovika Akadémia, legyőzteni — nem szegyen!”

A honvéd akadémikusok fényes győzelméhez a Ludovika Akadémia egykori parancsnoka, Braun József altábornagy, a budapesti I. honvéd kerület parancsnoka és még igen sok magasrangú előkelőség melegen gratulált.

Lendvay Károly, főhdgy.

Harcászati utazásoknál

elengedhetetlenül szükséges a Magyar Földrajzi Intézet r. t. valamelyik utmutója. Ilyenek:

Az Alduna és vidéke. Irta: Erődi Kálmán dr., 78 oldal, 3 térkép, 1 alaprajz. Ára: 1 K.

Balaton. Irta: Mátrai Rudolf, 48 oldal, 2 térkép. Ára: 80 fillér.

Budapest. Irta: Kerékvártó Árpád, 78 oldal, 3 térkép, 4 vázlat. Ára: 1 K.

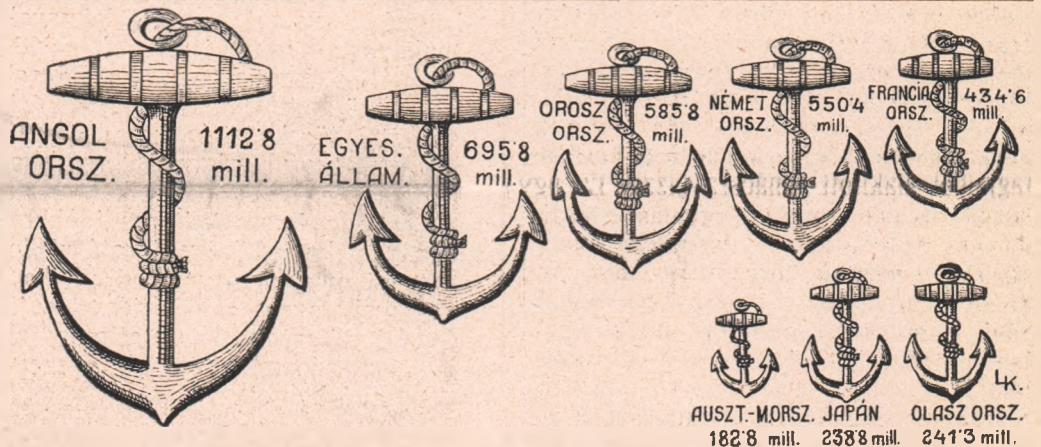
Mindhárom utmutató lapunk kiadóhivatalában is kapható. Postabélyegre 20 fillér küldendő be.

Haditengerészetünk ujoncanyaga.

A cs. és kir. haditengerészet legényességének legújabb évfolyama, melyet 1913. évben soroztak, 5553 embert tesz ki. **Ebből 1111 magyar, 1731 szerb-horvát, 941 német, 805 olasz, 589 cseh, 165 szlovén, 108 lengyel, 65 román, 26 tót, 12 rutén.** Százalékokban kifejezve **20.4 százalék magyar, 31.3 szerb-horvát, 16.9 német, 14.4 olasz, 10.6 cseh, 2.8 szlovén, 1.8 lengyel, 1.2 román, 0.4 tót és 0.2 százalék rutén.**

A mi az iskolai előképzettséget illeti, **a magyaroknak 1 százaléka analfabéta;** a többi anyanyelveknél az analfabéták számaránya: szerb-horvátoknál 17.8, tótoknál 12, ruténeknél 8.5, románoknál 7.7, olaszoknál 4.2, szlovéneknél 2.5, németeknél 0.1, százalék. A csehek és lengyelek között analfabéták nincsenek.

A nagyhatalmak haditengerészeti kiadásai.

A nagyhatalmak 1913—14. évi haditengerészeti költségvetését mutatja be szemléltető módon a fenti vázlat. Láthatjuk, hogy első helyen Anglia áll 1112.8 millió korona kiadás-

A magyarokat a haditengerészet körében mint rendkívül ügyes tüzéreket és torpedókezelőket ismerik.

S. M. S. Prinz Eugen.

Az építési sorrendben harmadik dreadnoughtunk a „Prinz Eugen“, próbjáratait teljesen kielégítő eredménnyel futotta be, sőt a szerződésileg kötött 20 tengeri mértföld átlagos sebességnél fél tengeri mértfölddel többet produkált. — A sikerült próbák után a Prinz Eugen e hó közepén a flottához bevonul.

A flottapropaganda Franciaországban.

A tengerészeti miniszter a folyó évben a tengerésztiszteket újra felszólította, hogy az ország minden részében, a főiskolákban, középiskolákban és szakképző intézetekben előadásokat tartsanak, a melyekben a tengerész pálya előnyeit ismertessék.

Ezen rendelkezés tavaly kiváló sikerrel járt. Míg az 1912. évben 4220 ifju jelentkezett tengerész pályára, 1913-ban ez a létszám 6700-ra emelkedett, a folyó évben pedig, amint az eddigi jelentkezésekből megítélhető, még nagyobb eredmény várható.

sal. A második helyet az Egyesült Államok foglalják el 695.8 millió koronával. Oroszország tulszárnyalta Németországot és Franciaország az ötödik helyre jutott. A lakosság fejenként való megterhelésében szövetségesünk, Németország a harmadik helyen áll.

Kémkedés.

Az utóbbi időben feltűnő gyakran foglalkoztatták kémek és árulók ügyei a közvéleményt. A feszült külpolitikai helyzet és a háborús előkészületek ezt a jelenséget eléggé megmagyarázzák. De a kémerek a közvetlen háborús veszély elmúltával sem akarnak megszűnni s több államban a kémkedés büntetésének szigorítását tervezik az illetékes körök. Nyilvánvaló tehát, hogy a kémkedés jelentősége fokozódott.

Nem nehéz kitalálni ennek az okát. A fegyveres béke korát éljük, a „Si vis pacem, para bellum!“ sosem volt igazabb, mint ma. Már békében hadat viselünk a hadi előkészületek terén. Szükséges tehát, hogy már békében meg-

kezdjük kellő módon a hadviselés első tevékenységét, a felderítést, azoknak az adatoknak megszerzését, melyek a saját szándék mellett elhatározásaink alapjául szolgálnak. Békében ezt a felderítést a kémiszolgálat végzi.

A kémiszolgálat feladata egyrészt az ellenséges hadseregnek már békében meglévő viszonyaiból mindazt megállapítani, ami nem nyilvános, másrészt kipuhatolni a háboru esetére szolgáló előkészületeket. A kettő közül kétségkívül utóbbi a fontosabb, de egyúttal nehezebb feladat is, mert a hadi előkészületek békében nagyrészt csak szigorúan őrzött tervek alakjában vannak meg. Amikor pedig az előkészületek már láthatókká válnak, akkor egyrészt gyakran már későn jönnek a hírek,

másrészt a fokozott elővigyázat rendkívül megnehezíti a kémiszolgálatot, a határ elzárása pedig a hírek hazajuttatását. Ezért a kémiszolgálatot már békében kell szervezni.

Az egyes államok többé-kevésbé jól szervezett kémiszolgálata már békében működik. Nálunk legutóbb az orosz kémek voltak a legtevékenyebbek.

A kémiszolgálatot rendszerint valamely központi iroda vezeti, melyet néha a határmenti csapatok is támogatnak. A napilapokból eléggé ismeretes, hogy a legutóbbi időben a kémkedési perekkel kapcsolatban nem egyszer emlegették a katonai attasék nevét. Az illyesmi az illető attasé állását tarthatatlanná teszi. Neki csak nyíltan szabad szemlélődnie, alávétve magát az esetleges megszorításoknak. Jelentést tehet gyakorlatok alkalmával szerzett tapasztalatairól s más olyan alkalomról, melyen nyilvánosan szerepelt, de amint kiderül, hogy titokban is foglalkozik hírszerzéssel, akkor távoznia kell, mert nem élvezhetné tovább azt a tiszteletet és sérthetlenséget, mely különben, mint valamely idegen állam képviselőjét megilleti.

A kémiszolgálat végrehajtó közegei rendszerint fizetett ügynökök, kétségbeesett kétes existenciák, kiket semmi más nem vezérel, mint a pénzszerzés. Mesterségük már csak ezért is meglehetősen megvetett. Teljesen jogosult velük szemben egyuttal a legnagyobb bizalmatlanság is, hiszen ezek az ügynökök gyakran mindkét felet szolgálják egyszerre, mert ily módon nemcsak kétszeres fizetésre van kilátásuk, hanem azáltal, hogy bejáratosok a katonai körökben, honnan kémmegebizátásaikat nyerik, könnyebben is jutnak abba a helyzetbe, hogy megbízóikról is szerezzenek híreket. Ennek elkerülésére az ügynököknek rendszerint csak csekély, részletekre szorító megbízásokat adnak s örököndnek afelett, hogy az ügynökök egymást még csak ne is ismerjék. Felügyelik minden lépésüket s gyakran csak azért hagynak szabadlábban gyanus vagy akár bizonyítottan is kémkedő embereket, hogy ily módon az ellenség kémszervezetének nyomára jöjjenek. Ezt ellenkémkedésnek hívják.

Más megítélés alá esnek a kémkedő tiszték, kiket csak a hazafiság vezérel, mert minden ellenérték nélkül teszik ki magukat annak a veszélynek, hogy évekre bebörtönzik őket.

Legveszélyesebbek az árulók, mert ezek még csak nem is semlegességgel, hanem a saját hadsereghez tartozósággal védekeznek a gyánu ellen. A kémiszolgálat nem is hagy felhasználatlanul egy eszközt sem, hogy az ellenséges hadsereg soraiban szerezzen szövetségeseket. Zavaros pénzügyi helyzet, sértett hiúság vagy becsvágy, esetleg szerelem: mindmegannyi achilles-sarok az illető elcsábítására. Igaz ugyan, hogy legtöbb esetben ezek az árulók sem tudnak a saját hadseregnek annyit ártani, mint ahogy azt első pillanatban gondolni lehetne. A valóban fontos tit-

kok a maguk összességében ugyyszólván mindenki számára hozzáférhetőek.

De az ellenséges kémiszolgálat nem szerénytelen. Nincs az a jelentéktelen adat, melyet el ne fogadna, hogy másokkal egybevetve, katonailag iskolázott ésszel, következtetés által felépítse belőlük lassan az ellenséges hadsereg képét. Ezért indokolt is a titoktartás minden téren.

Legnagyobb tevékenységet fejtenek ki a kémek olyan időben, mikor a politikai helyzet különleges katonai intézkedésre kényszerít. Ezek egyrészt mint tényleges hadielőkészületek fontosak, másrészt azonban akkor is érdekesekek, ha nem kerül háborúra a sor, mert szinte főpróbáját szolgáltatják az ellenség első hadi rendszabályainak. Ezek az előkészületek, melyek a tulajdonképeni mozgósítást megelőzik, napról-napra fontosabbak, mert a hadseregek nagyságának fejlődésével mindinkább szaporodnak a gyors és akadálytalan mozgósítás nehézségei. Ezért beállt annak szükségessége, hogy lehetőleg sok történjék a tényleges, illetve bevallott mozgósítás előtt. Ilyenkor van tehát a kémeknek mit nézniök. Ez a körülmény szerezte meg a kémiszolgálatnak napról-napra jobban fokozódó fontosságát s magyarázza meg a sok kémkedési ügyet. Ugyan ez teszi érzéketlené az ellenséget is, hogy a kémkedés ellen ezentúl szigorubb rendszabályokat és büntetéseket alkalmazzanak. Mert az ilyen kritikus időkben, mikor a kémeknek bőséges aratásuk lehet, viszont még nem uralkodik a hadi állapot, mely azzal a büntetéssel sújthatná a kémeket, melyet ez alattomos ellenség megérdemel: kötéllel, a meg-tisztelő golvó helyett.

Kral főkonzul.

Az osztrák albán komité egyhangu határozattal disztagiává választotta Kral Ágoston főkonzult, aki a durazzói nemzetközi ellenőrző bizottságban monarkiankat képviseli. Kral főkonzul az albániai viszonyok alapos ismeretével és finom tapintattal látja el súlyos tisztét, megszerezve magának az egész ellenőrző bizottság és a durazzói diplomáciai kar elismerését.

Az adaliai alkonzulátus biráskodása.

A m. kir. miniszterium az osztrák császári miniszteriummal egyetértve és a közös külügyminiszterrel tartott értekezés után az adaliai cs. és kir. alkonzulátust teljes bírói hatáskörrel ruházta fel. A rendelet május 9-ikén, kiadása napján hatályba lépett.

Ausztria-Magyarország feldarabolása.

A fönti szuggesztív cím alatt egy tekintélyes román lap cikket közölt, mely — bár szerzője szerényen nevének kezdőbetűi mögé rejtőzött — figyelemre tarthat igényt, mert bizonyos román körökben kedvező visszhangra talált.

A cikk abból indult ki, hogy nagyon valószínű egy olyan európai bonvodalom elkövetkezése, melynek célja nem más, mint felosztani Ausztria-Magyarországot a „gazdag” monarkia szomszédai közt, akik már régen foglalkoznak hasonló tervekkel. Elsősorban is — ugymond a cikk — Németország és Oroszország érdeke, hogy erejüket egyesítve kezdik meg a mérkőzést, melynek folyamán Olaszország, Szerbia és Románia, melyeknek szintén „jogos” igényei vannak, igyekezni fognak részüket kiverni a „politikai mozaik”, (már mint a monarkia) felosztásából.

A cikk szerzőjének alapföltevése, hogy a német politikának pángermán törekvéseket tulajdonít, melyek a Habsburg-monarkia német tartományainak fölszippantásában találnák legközelebbi céljukat. A kellő pillanatban — ugymond — szétpattan a kötelék Németország és Ausztria-Magyarország között, hogy Oroszország, valamint Németország szabad kezét nyerjenek törekvéseik végrehajtására. Egy ilyen: Németország és Oroszország által megkezdett, Olaszország, Szerbia és Románia által támogatott hadjárat lefolyása rövid, eredménye pedig kétségtelen lenne. A stratégiai részt illetően szerző úgy vélekedik, hogy Oroszország lenne a támadó fél, míg Németország — várható bonvodalmakra való tekintettel — egelőre tartalékba helyezkednék.

Ez utóbbi esetben a háboru nagyon elkeseredetten és esetleg hosszadalmasan alakulna, mert az osztrák-magyar hadsereg, eltekintve attól, hogy sokféle nemzetiség alkotja, egyike a legjobbaknak Európában és kétségtelenül a német vagy francia hadsereg színvonalán áll.

Ezek az eshetőségek okozzák — fejteti tovább a cikk — hogy Oroszország meleg barátságot tanusít Románia irányában, mert számít arra, hogy a kellő pillanatban a monarkia déli határán nagy hasznát veheti Romániának. „A barátság e megnyilvánulása, bár mindenestre inkább csábít bennünket, mint bizonyos francia személyiségek tárgyalásai, aligha képes az ország vezetőségét akár a hármassé entente-hoz, akár egyedül Oroszországhoz való közeledésre rábírnai. A mi országunk katonai ereje és népessége tekintetében a

nvoleadik hatalom Európában, oly tényező, mellyel számolni kell és melynek barátságát minden, keletre törekvő hatalom keresi. Hogy Románia mégis a hármasszövetség felé hajlott, annak mélyebb és megfontoltabb oka volt. — Oroszország és Franciaország pedig nem értették a módját, hogy Romániát a kellő időben megnyerjék. Azért azt gondolom, hogy ha Oroszország egyedül támadna, mi nem avatkozhatnánk a küzdelembe.

Ami Ausztria-Magyarország felosztásának következményeit, vagyis azt illeti, hogy ez íót vagy rosszat jelentene-e Romániának, az más kérdés. Az ismeretlen szerző szerint inkább rosszat jelentene, de ez, mint mondja, főként Románia magatartásától függ. — amit viszont Németország viselkedése szabályoz. „És amint azután a monarchia felosztása megkezdődik, természetesen, hogy mi is megkapiuk illő részünket.“ Szerző, miután felsorolja Németország, Oroszország, Olaszország és Szerbia zsákmányát, Románia részére szerényen csak Erdélyt, a Bánság egy részét és Bukovina déli részét követeli, mintegy négy millió lakossal.

Ezzel az írásbeli dolgozattal, mely a fantasztikum birodalmában csapong, — nem foglalkozhatunk kemolyan, az objektív bírálat hangján. Mint kurióziუმot közöliük olvasóinkkal méltó helyen: itt a csodabogarak rovatában.

Békésvármegye vándordíja.

— Ifjúsági lövőverseny. —

Mint ismeretes, a honvédelmi minisztérium támogatásával több középiskolában és egyesületben lövésztanfolyamok alakultak. Ilyen lövésztanfolyam van Békésvármegyében többi között a gyulai, békési és szarvasi főgimnáziumokban és a szarvasi tanítóképző intézetben, melyekben a lövészetet a gyulai 2. honvéd gyalogezred tisztjei tanítják.

Ugyancsak a honvédelmi miniszter felhívására alakult békésvármegyei állandó lövész-bizottság elhatározta, hogy a tanuló ifjúságnak az ügy iránt tanusított nagy szorgalma jutalmazásául egy vándordíjat alapít, melynek költségeit a vármegye közönsége között gyűjtéssel fedezi.

A gyűjtés sikerült és Békésvármegye közönsége nemes adakozásából a vándordíj elkészült. A vándordíj egy 1.5 m. hosszú nyélen félig kiterjesztett szárnyakkal, körökkel ellátott céltáblán álló, tömör bronzból készült sas, csőrében egy töltényt tartva. Felírása: „Békésvármegye ifjúsági lövésztanfolyamainak vándordíja“.

A szobort Tecszy László fiatal szobrász mintázta.

A vándordíjért minden évben a Békésvármegye területén levő középiskolák lövésztanfolyamainak 6—6 legjobb lövőből álló csoportja versenyez. S azon intézet birtokába kerül egy év tartamára, melynek csoportja a legjobb eredményt érte el. A vándordíjért minden évben új versenyt tartanak. A rudra minden évben egy ezüst ka-

rika kerül, belevésve az évszám, a győztes iskola és a győztes csoportban résztvevők nevei. Évek multával becses ereklye az intézetnek, büszke visszaemlékezés a győztes ifjaknak, buzdító példa az utódoknak, a jövő nemzedékből pár évtized után nem egy fiatal ember olvashatja majd büszkeséggel atyjának nevét az akkorra becses ereklyévé lett emléken.

Egészen bizonyos, hogy e vándordíj csak fokozni fogja a lövészet iránti kedvet és e téren nemes versenyt kelt az egyes iskolák között annál is inkább, mert ezen a római légiók vexillumához hasonló jelvény alatt vonulhatnak ki az ifjak torna vagy más ünnepélyekre.

Flyó évben május hó 25-én délelőtt tartották meg az első versenyt a vándordíjért a gyulai elemi lőtéren. A négy iskola 6—6 legjobb lövőből álló csoportja tanáraik vezetésével jelent meg, jelen volt a 2. honvéd gyalogezred tisztikara Vincz Sándor ezredes vezetésével és Gyula város részéről Lovich Ödön polgármester, Mikler Sándor tanfelügyelő és még sokan Gyula város előkelő közönségéből.

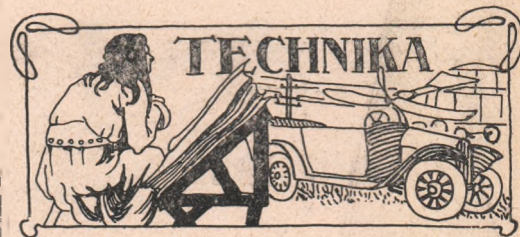
A lövészet megkezdése előtt Dobos István százados ismertette röviden a vándordíj keletkezését, célját s a verseny feltételeit. Majd kezdetét vette a verseny. Az ifjak 200 lp. felülított hét körös céltáblára löttek, utolsó pillanatig kétes volt, vajjon a szarvasi főgimnázium, vagy tanítóképző veszi először birtokába a vándordíjat, végre a tanítóképző utolsó lövője, Bajnok Jenő döntötte el a küzdelmet, kinek minden lövése a legbelső körbe talált.

Az eredmény megállapítása után Vincz ezredes szép beszéd kíséretében nyújtotta át a vándordíjat a nyertes csoportnak, fejtegetve a tanfolyamok fontosságát, király és haza iránti hűségre és szeretetre buzdítva az összes ifjakat, beszédét Ő Felsege éltetésével fejezte be, melyre harsogó háromszoros éljen hangzott el az összes jelenlevők ajkairól. Majd Mikler Sándor tanfelügyelő mondott lendületes szép beszédet, melyben a győztes tanítóképző ifjúságát arra emlékeztette, hogy a király és haza iránti hűség és szeretet eszméjét a gyermekbe belenevelni a tanítónak nagy és szép hivatása és kérte őket, hogy ennek mindenkor igyekezzenek megfelelni. A harsogó éljenzés után Tömörkényi Dezső tanár köszönte meg a 2. ezred tisztikarának az érdeklődést és fáradozást.

Ezzel az ünnepély befejezést nyert.

A hazának sok derék, jól lövő katonára van szüksége, mert a mai csatákat a gyalogság a jó lövéssel dönti el, a lövésztanfolyamok pedig éppen arra képezik elő az ifjúságot, hogy tényleges szolgálatra olyan lövésbeni ügyességgel vonuljon be csapatához, melyet ott tovább fejlesztve, a csaták vészes viharai között emberül megállja helyét, hirt, dicsőséget szerezve a magyar névnek, hazáját megvédve az ellenségtől.

Az ifjúság lövész kiképzésére Magyarországon Szemere Miklós tette az első lépéseket, ő vetette el az eszme magját, melyből a honvédelmi miniszter és a honvéd tisztikar lelkes istápolása mellett erőteljes csemete származott. A magyar társadalom munkája, hogy e csemetéből viharokat álló erőteljes tölgy növekedjék.

Ulivi olasz mérnök találmánya.

Az olasz napilapok érdekes jelentéseket közöltek Ulivi mérnök találmányáról. Ulivi oly műszereket szerkesztett, melyek segítségével (a dróttalan táviróhoz hasonlóan bizonyos távolságban aknákat és robbantószeret tartalmazó szelencéket lehet a levegőbe röptetni. A találmány több, könnyen szállítható műszerből áll és az egész robbantás villamos hullámok segítségével történik. Hosszabb kísérletezések után találmányáról jelentést tett az olasz hadvezetőségnek, mely bizottságot küldött ki a dolgot megvizsgálása céljából. Ulivi Firenze környékén mutatta be találmányát és ez alkalommal 10—12 km-nyi távolságról több az Arno-folyóba elhelyezett víziaknát fölrobbantott anélkül, hogy azoknak helyét ismerte volna. — Természetes, hogy az olasz sajtó óriási örömeben már minden jövőendő hadiáratot előre megnyertnek tekint — Az olasz lapok szerint a jövőben ellenséges lövészeres oszlopoknak lehetetlen lesz a harcúteremen működniök, mert már messziről fölrobbantják őket. — Egyre azonban nem gondoltak. Ugyanis Ulivi csak víziaknákat volt képes a levegőbe röptetni és a hadügyminiszter tisztán tengerésztiszteket küldött ki bizottsági tagokul.

Ulivi Német- és Franciaországban végezte tanulmányait, kísérleteit a római arzenálban folytatja. Az olasz kormány megtiltotta a sajtónak, hogy a további eredményről írjon.

A „Külügy—Hadügy“ adománya.

A caldierói csata (1809. ápril 30.) évfordulójáról annak idején lapunk is megemlékezett. A csata leírását hozó második számból a kiadóhivatal a cs. és kir. 62. gyalogezred legénysége számára 100 tiszteletpéldányt küldött el. Az ezredparancsnokság a kiadóhivatalhoz intézett soraiban a szíves figyelmet megköszönte és egyben a lap rendelkezésére 30 koronát juttatott hozzá.

Lapunk a 30 koronát a honvéd tiszti özegek és árvák javára adományozta.

Lapunk az államvasutak pályaudvarain és minden nagyobb dohánytözsdeben kapható. — Mutatványszámot kívánatra mindenkinek szívesen küldünk.

Magenta 1859. június 4.

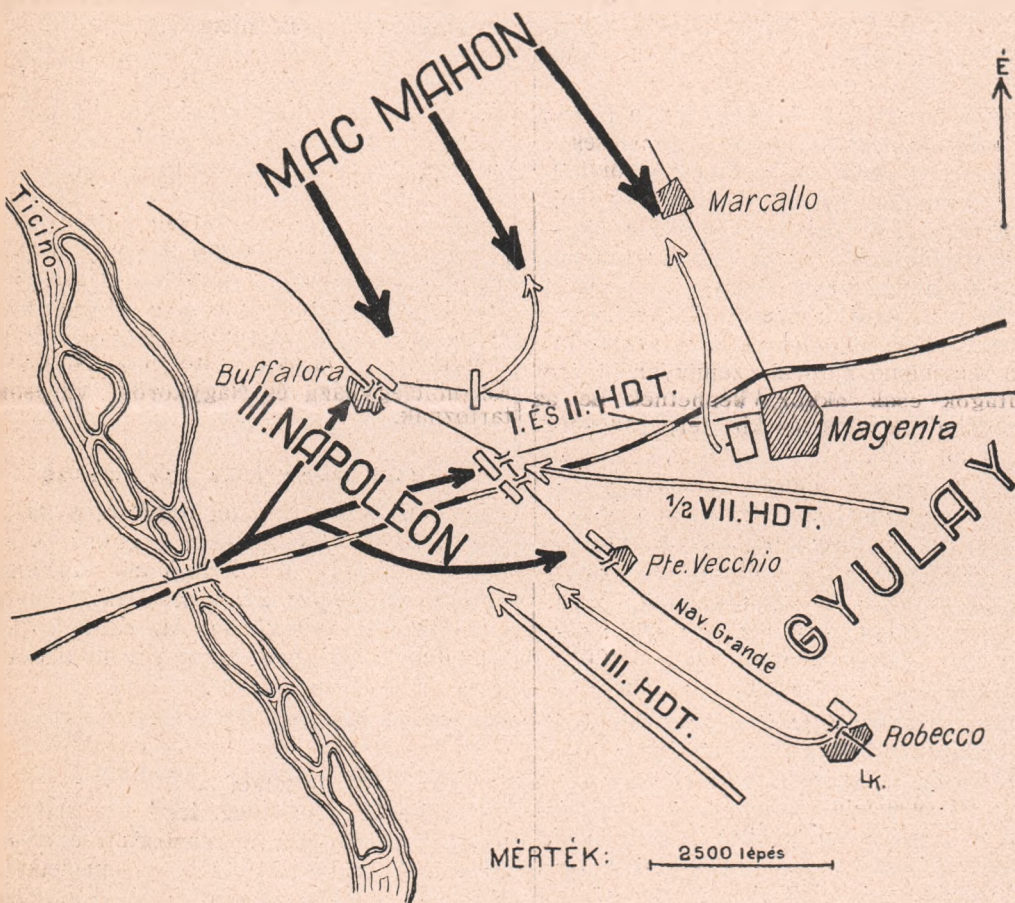
A szerencsétlen kimenetelű 1859. évi hadjárat egyik veszített csatája. A kudarc azonban nem csapataink vitézségén múlt, azok megtették kötelessé-

napra már észak és nyugat felől támadást határozott.

Délelőtt a megrongált közuti hidat a franciák használhatóvá tették és egy gárda-hadosztály, követte a többi csapatok által, a Naviglio Grande-csatorna átjárói felé, dél tájban támadást intézett. Itt foglalt állást főerejével Clam, az I. hadtest parancsnoka.

Az ismételt és fokozatosan erősödő támadásokat a vitéz védelem egymásután visszaverte, sőt a délről beérkező III. osztrák hadtest a francia jobbszárnyat kezdte veszélyeztetni, midőn a harc a támadó javára új fordulatot vett.

Mac Mahon tábornok 1½ hadtestével, a szárd hadosztályok által követte, az északi oldalba rendelt osztrák erő-

güket a napestig tartó harcban; a francia hadsereg jobbnak bizonyult harcmodója aratott itt diadalt.

A magentai csata napját a cs. és kir. 9. és 14. gyalog-, I. tábori tarackos ezred, valamint a Pancsován állomásozó 23. tábori vadász-zászlóalj a csapatost emléknapiául ünnepli.

Gyulay Ferenc gróf tábornok, az osztrák hadsereg parancsnoka, az előnyomuló szövetséges francia és szárd haderőt a Ticino mögött akarja feltartóztatni s e célból a Magentánál levő I. és II. hadtesthez való felzárkózást rendeli el.

Az osztrák fővezér úgy hitte, hogy e műveletet június 4-én zavartalanul hajthatja végre, III. Napoleon azonban e

ket visszavetette, s este 7 óráig Magentaig jutott, úgy hogy a nyugati arcvonala sem volt tovább tartható.

A nagy veszteséget szenvedett I. és II. osztrák hadtest még az éj folyamán kelet felé hátrált, mire Gyulay — bár másnapra még két és fél érintetlen hadtesttel rendelkezhetett volna — reményét veszítve, az általános visszavonulást rendelte el. A szövetségesek az üldözésre nem is gondoltak.

A csatában mindkét fél erejének fele, mintegy 50.000 fő harcolt.

III. Napoleon másnapra a harc megújítását várta s csak az ellenség teljes elvonulása után jutott tudatára annak, hogy döntő győzelmet aratott.

Cs.

Változás a Magyar Katonai Közlöny szerkesztésében.

A Magyar Katonai Közlönyt a honvédelmi miniszter megbízásából egy hármás bizottság szerkeszti, amelynek tagjai eddig Belitska Sándor vezérkari testületi ezredes, Ludvig György vezérkari testületi alezredes és Vághó Ignác h. alkalmazású alezredes voltak. Ludvig alezredes most csapatszolgálatra a miskolci 10. honvédelmi gyalogezredhez osztották be és ezért meg kellett válnia a Közlöny szerkesztésétől. Helyette Kovács Aladár vezérkari testületi őrnagyot rendelte ki a miniszter a szerkesztő-bizottságba. — Ludvig alezredes igen fontos munkakört töltött be a szerkesztő-bizottságban, hol kiváló képességeivel, buzgalmával és ügyszeretetével mindenki elismerését kiérdemelte.

A nagy vezérkari utazás.

Június 8-án kezdődik a nagy vezérkari utazás, mely a folyó évben a Dunántúl játszódik le és június 18-án végződik.

Az utazáson Hötzendorfi Conrad Ferenc gyalogsági tábornok, vezérkari főnök vezetése alatt 6 vezérőrnagy, 6 ezredes, 21 őrnagy, 22 százados, 2 főhadnagy és a szükséges segédszemélyzet vesz részt.

Vezérkari tisztek nyelvtanulmánya.

A vezérkari tisztek közül a f. évben a következő tisztek tesznek vizsgálatot: Mégay Ernő, Zagórski Waldemár és Beran János századosok a francia nyelvből; Hnedacek Henrik főhadnagy az angol, Siménfalvy Tihamér százados az olasz, Rybak József százados az orosz, Brindelmayer Ágost százados a szerb, Schäfer Hugó százados a bolgár, Czibur András százados az ujjörög és Brendl Károly százados az albán nyelvből.

Tisztí tanfolyamok.

A hadmérnöki tisztí tanfolyam az idei évben október 1-én kezdődik. A fölvételi vizsgák szeptember 17—24-ig tartanak a bécsi hadiiskola épületében. A felsőbb tüzérségi tanfolyam felvételi fővizsgálata ugyancsak Bécsben lesz október 12-től 18-ig.

Új tábori pilóták.

Ujabbán ismét 16 derék tiszt kapta meg a tábori pilótajelvényt. Ez a jelentékeny szám is azt bizonyítja, hogy a katonai aviatika öröndetes módon halad és hódít hivatást a hadseregben. A jelvényt kaptak a következők: Illicher József és Zickero Lipót 17. sz. gy. e.-beli, Smetana József 35. gy. e., Kara Jenő 45. gy. e.-beli, léghajóosztályhoz beosztott, Baufield Nándor 63. gy. e., Oswald Róbert 62. gy. e., Kosanovich Ljubrisa 78. gy. e., Georgievics Manfréd 28. táb. vadász-zászlóalj, Moltini

Bruno 2. gy. e.-beli, léghajóosztályhoz beosztott, Csató Gyula 34. táb. ágyusezredbeli főhadnagyok és Fekete Oszkár 6. gy. e., Klimitsch Károly 23. gy. e., Nowy Viktor 27. gy. e., Ventura János 5. táb. vadász-zászlóalj, Sanchez de la Cerda Albert 4. bosznia-hercegovinai gy. e. és végül Gehsink János 13. vonatosztálybeli hadnagyok.

Gépkocsi tanfolyam tartalékos tisztek számára.

Julius 1-től 28-ig a klosterneuburgi cs. és kir. gépkocsiosztálynál egy gépkocsitanfolyamot létesítenek tartalékos tisztek számára, melyre Schmid János, Schmiederer Brunó, Brtal Alajos, Marik Ferenc, Hafenrichter Rezső, Nehoda Aladár, Orazem Szaniszló, Bruckner Ervin, Linn János, Doerfel Frigyes tartalékos hadnagyokat; Zoltán Imre, Hübner Ferenc, Zechmeister Sándor tartalékos zászlósokat; Saxl Rezső, Grund Ferenc, Kerschbaumer Valter, Käufer Ernő, Forgács Béla, Böckl Vilmos, Horváth János, Kaserer Antal, Majcen Gábor, Bremec Mihály, Rauch Károly és Janiczek Károly tartalékos hadapródokat rendelték be. — A tanfolyam elvégzését egy fegyvergyakorlat lerovásául számítják be.

A magasabb tüzérségi tanfolyam fővizsgálója

október 12—18-ig tart. És pedig: 12-én d. e. 10 órakor: A vizsgára berendelt tisztek jelentkezése a tanfolyam parancsnokánál; 14-én: harcászati írásbeli feladat; 15-én: szóbeli vizsga a felsőbb matematikából; 16-án: analitikai és technikai erőtűnt; 17-én a három főfegyvernem gyakorlati szabályzata és a szolgálati szabályzatból a II. Rész; 18-án szóbeli és írásbeli vizsga a külföldi nyelvekből. A vizsga mindennap délelőtt 8 órakor kezdődik.

A Magyar Tudományos Akadémia hadtörténelmi bizottsága

a napokban Rónai Horváth Jenő nyugalmazott altábornagy elnökle alatt ülést tartott, melyen a bizottság elnökét, Szendrei János dr. miniszteri tanácsost a magyarországi várak összefoglaló történetének megírásával bízták meg. Ugyancsak megbízták Breit József vezérkari ezredesi a honvéd tájékoztató tanfolyam parancsnokát, az 1878. évi boszniai hadjárat katonai történetének megbíráásával és bemutatták Ujhelyi Péter, vezérkarhoz beosztott m. kir. honvédszázadosnak „Az állandó hadsereg” című s az Akadémia által 100 arannyal jutalmazott pályaművét, melyet lapunk 2. számában részletesen ismertettünk.

A tényleges szolgálatra, illetve első katonai kiképzésre való behívás

a jövőben új rendszer szerint történik. És pedig: a csapattestek a behívási lajstromokat minden év augusztus 25-ig az illetékes hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz küldik be; utóbbiak a behívójegyeket azonnal kiállítják és a községi előjáróságokhoz (városi katonai ügyosztályokhoz) legkésőbb szeptember 1-ig átküldik. — Egyévi önkéntesekről az avatási jegyzőkönyvkiadvatok július 10-ig küldendők el az illetékes csapattesteknek. A csapattestek a saját önkénteseikről azonnal összeállítják a be-

hívási lajstromot és július 16-ig a tartózkodási hely szerint illetékes hadkiegészítőparancsnoksághoz küldik át, utóbbiak kiállítják a behívójegyeket és július 20-ig a községi előjáróságokhoz (városi katonai ügyosztályokhoz) juttatják.

Hadnagycsapatszámvivők kinevezése a tartalékban.

Azok az altisztek, kik a csapatszámvivők tartalékába hadnagyi kinevezésre törekednek, állományilletékes csapattestek által nem bocsájtandók el, hanem a szabadságoltak állományában vezetendők tovább. A kinevezést célzó kérvények évente november 20-ig terjesztendők fel a hadügyminiszterhez, később érkező kérvények csak a következő évben vehetők tekintetbe.

A kérvény és előirt mellékleteinek formája lapunk szerkesztőségében megtekinthető.

A katonai uszoda használata.

A budapesti katonai uszoda i. hó 3-ikán megnyílt a Batthyány-tér előtt. Az uszodát igénybe vehetik: 1. A cs. és kir. hadsereg, a haditengerészet, a m. kir. honvédség és a m. kir. csendőrség tényleges állományú tisztjei és tisztviselői, 2. Nyugállományú tisztjei és tisztviselői, 3. Az eddig felsorolt katonai személyek családtagjai, 4. Zászlósok, egyévi önkéntesek, a katonai nevelő- és képzőintézetek növendékei, 5. A helyőrség altisztjei. A nem egyenruhában megjelenő katonai személyek és családtagok csak akkor léphetnek be az uszodába, ha a cs. és kir. terparancsnokság által kiállított és a városparancsnok, vagy helyettese aláírásával megerősített igazolványt mutatnak fel. A tényleges állományúak és családtagjaik az illető parancsnokságok által kiállított névjegyzékben kérhetik az igazolványt, míg a nyugállományúaknak szó vagy írásbeli megkeresésre a terparancsnokság közvetlenül állítja ki azt. Fürdési idő f. évi június hó 1-étől 30-áig: köznapokon délelőtt 10 óra 30 perctől délután 12 óra 30 percig hölgyek, délután 2—4-ig urak számára. Ünnepek és vasárnap délelőtt 9—10-ig urak, 10—12 hölgyek és délután 3—5-ig ismét urak számára. Az uszoda használatáért a következő díjakat kell fizetni: A tényleges tisztek és tisztviselők, valamint a helyőrség altisztjei egyszeri fürdőért ruha nélkül 20, ruhával 30 fillért, 12 éven aluli gyermekek egyszeri fürdőért ruha nélkül 10 fillért, ruhával 20 fillért, a helyőrség altisztjei egyszeri fürdőért ruha nélkül 10 fillért, ruhával 16 fillért fizetnek. Akik uszni akarnak tanulni az uszodajegy kivül a tanításért külön 10 koronát kötelesek egyenlő részletekben az uszodaparancsnok kezéhez lefizetni. Az első részletet a tanítás megkezdésekor, a másodikat az oktatás befejezésekor. Saját fürdőruhákat úgy a hölgyek, mint az urak letétbe helyezhetik az uszodában.

A pénzzel való ellátást és fizetési szolgáltatást Boszniában és Hercegovinában

1914 július 1-től kezdve nem a priv. Landesbank, hanem az osztrák-magyar bank és a bosnyák hercegovác postatakarékpénztár közvetíti.

Tiszti leánynevelőintézetekbe felvétel.

A hernalsi tiszti leánynevelőintézetben a f. év őszén 15 teljesen ingyenes hely kerül betöltésre. 14 ingyenes helyet pedig más magán nevelőintézetben töltenek be tiszti gyermekekkel. A betöltendő helyek kétharmadát katonaiállományú tisztek, egyharmadát pedig hadbírák, orvosok, csapatszámvivők és katonai tisztviselők törvényes gyermekei számára utalják ki. Pályázati feltételek lapunk szerkesztőségében megtekinthetők. Közlebbi felvilágosításokat „Katonai tanácsadó” rovatunkban adunk.

A Notre Dame de Sion

intézet Triestben, melynek 5 elemi, 3 polgári és 4 felsőbb (továbbképző) osztálya van, tisztek leánygyermekeinek a 800 K évi ellátási díjból 200 K engedményt ad.

A szegedi állandó vegyes felülvizsgáló bizottság

elnöki teendőinek ellátásával a honvédelmi miniszter dr. Cicatricis Lajost, Szeged szabad királyi város főispánját bizta meg.

Lóállítási járáások új beosztása.

Mint a Kecskeméti Híradó jelenti, a hadügyminiszter értesítette a várost, hogy a 38-ik gyalogezred lóállítási járásába Kecskemét állomással a dunavecsei, kalocsai, kiskörösi, kiskunfélegyházai, kunszentmiklósi járáások, továbbá Cegléd, Kiskunfélegyháza és Nagykörös városok tartoznak.

Altisztek lakbérilletékének emelése.

A Boszniában, Hercegovinában és Dél-Dalmáciában állomásozó I. módozat szerint nős altiszteknek s a nagyobb családdal rendelkező rangosztályba nem sorolt havidíjasoknak a lakbérilletéke az eddigi szállásilletéken felül még egy szoba illetékével emelkedett.

Katonai reformok Skandináviában.

A skandináv félsziget mindkét békés népe, a svéd és a norvég, fegyverkezik. — Idegen invázió félelme remegteti a nyugodalmas szöke emberek északi lelkét. Mult számunkban adtunk hírt a harcias svéd trónbeszédéről és most jelentik Stockholmból, hogy a storthing letárgyaltta a honvédelem reformját. A védkötelezettség ezentel a 20-ik életévtől a 42-ig évig tart Svédországban, míg azelőtt csak a 21-ik évtől a 41-ik évig tartott. A kötelezettség tehát 2 évvel meghosszabbodott. A gyalogság gyakorlati idejét 340 napban határozták meg. A háborus készség erősödött és nagyszámu tartalékosztályokat szerveznek. A tengeri haderő 8 Sverige-típusu páncéloszal és 16 torpedóuzóval gazdagodik és Hernösandban partvédelmi támpont létesül. Az összes honvédelmi kiadások 63 milliót, a haditengerészeti költségek 30 milliót tesznek ki.

A félsziget másik népe, a norvég, ugyancsak harcias jelszavaktól mámoros. Még mult év decemberében szavazta meg a kriszthiániai storthing a szolgálati idő meghosszabbítását és a partvédelem erősítését. A fegyverkezéssel nem szimpati-

záló liberális kormány a közvélemény nyomása alatt hadsereg-bizottságot állított fel, amely az összes aktuális honvédelmi kérdésekkel foglalkozik.

Ez a bizottság tanulmányozza a közhangulatot, foglalkozik az állítási év leszállításával 20 éves korra, a milic-rendszer behozatalának kérdésével. Ezt az utóbbit svájci mintára fogják szervezni.

A storthing legutóbb fölemelte a haditengerészeti szolgálati időt 6 hónapról 12 hónapra. Valószínű, hogy a kiképzésre szolgáló idő is változatosan megy át. Eddig a gyalogságnál 48, a tüzérségnél 92, a lovaságnál 102 nap volt az ujoncidő, melynek végével 24 napi ezredgyakorlaton vettek részt a már kiképzett katonák. Ezen az időn kívül az utóbbi 3 esztendőben egy-egy 24 napos fegyvergyakorlatot is teljesítettek.

Hogy a nagyarányú költségvetést elbirja az ország, kivételes adózást terveznek. A 100.000 koronát meghaladó tőkével, vagy 4000 koronán fölülemelkedő évi jövedelemmel bíró polgárok hadi adót fognak fizetni.

A honvédelem emelése és a harcias szellem fejlesztése céljából a nyár folyamán diákok csoportosan és egyenként beutazzák az országot, beszédeket tartva, hangulatot teremtve és a honvédelmi reformok szükségességét magyarázva a népnek.

A spanyol hadsereg.

Madridból jelentik, hogy a spanyol hadügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé, amely szerint a hadsereg tényleges létszáma az 1914. évben 128,763 emberrel emelkedne. A javaslatban még az is benne van, hogy szükség esetén a hadügyminiszter fel legyen hatalmazva a létszám emelésére. Az általános európai fegyverkezésben érdekes adat ez a spanyol javaslat, amelynek hátterében nem csupán a marokkói mozgalom áll.

A farkasréti katonai temető

tulzsufolásának elkerülése végett, elrendeltetett, hogy a pesti oldalon levő csapatok legénységéből elhalt egyének feltétlenül a Kőbánya melletti új központi temetőbe temetessenek el.

Sulyos balesetek egy tisztii futtatáson.

A bukovinai Uri Klub minden évben rendez löversenyeket, amelyeken nagyrészt a csernowiczi és a közelfekvő más galicziai helyőrségekben állomásozó dzsidásezredek tisztjei vesznek részt. A május hó utolsó napjaiban megtartott versenyeken több sulyos szerencsétlenség is történt. Mindjárt az első napon lebukott Horodynski 6. dzsidás-ezredbeli hadnagy „Misia” nevű lováról, oly szerencsétlenül, hogy sulyos csonttöréseivel a csapatkórházba kellett szállítani. Másnap folytatása akadt az első nap balszerencséjének. Steindl Ottó 2. dzsidás-ezredbeli hadnagy olyan szerencsétlenül bukott ki nyergéből a tisztii akadályversenyben, hogy pár órai kinlódás után meghalt a kórházban, ahová szállították.

Eljegyzés.

Vajner Margit és Soós István m. kir. honvéd hadnagy jegyesek.

Mauser halála.

Érdekes emberi élet ért véget pár nap előtt a Necker melletti Oberndorfbán Mauser Pál dr., fitkos kereskedelmi tanácsos halt meg 75 éves korában, szívszélhűdés következtében. Mauser nevéhez fűződik az Európa harcaiban oly nagyfontosságú Mauser-fegyver föltalálása; élete folyása pedig a solf made man példaképéül állítja elénk a német konstruktört. Egyszerű iparos fia volt, aki már 12 éves korában atyja műhelyében dolgozott. Abban az időben még senki sem gondolt arra, hogy a kis lakatosinasból világhírű föltaláló, a német hadsereg újrafegyverzője lesz és hogy neve valaha fogalomná válik a harctereken. Nemsokára az oberndorfi fegyvergyárban találjuk a kis inást, ahol idősebb fivéreivel összefogva, egy kis hátultöltő-löveget készít és már gyerekfejjel foglalkozni kezd egy hátultöltő kézifegyver konstruálásával. Hosszu évek munkájának eredménye lett a 71. mintájú fegyvermintá, melyet 1872-ben vezetett be a használatba német hazájának hadserege. Az állam egyszerre 100,000 puskát rendelt a két Mauser-testvér, Pál és Vilmos műhelyében, de kikötötte azt, hogy a fivérek vegyék meg az oberndorfi állami fegyvergyárat.

Igy született meg a „Mauser testvérek és Társa” cég, melyet rövid idő alatt a világ minden részéből elárasztottak rendelésekkel. China, Szerbia és Törökország voltak az első államok, amelyeknek nagymennyiségű fegyvert szállítottak Mauserék a nagyarányú német fegyverszállításon kívül. Közben nemcsak az üzlet emelkedett évről-évre, de minden újabb modellen lé-

nyeges javításokat is végzett Mauser Pál. Így született meg a 88, a 71, 84. és a még máig is használatban lévő 98. mintájú német gyalogsági ismétlőfegyver. 1887-ben a Mauser-cég részvénytársasági alapon egyesül a Löwe Lajos és Társa-céggel és ettől az időtől kezdve óriási tevékenység kora kezdődik a Mauser-gyárak életében. Következik a füstnélküli puskapor föltalálása és ezzel együtt a külföldi államok egész csoportjaival kötött üzletek. Belgium, Spanyolország, Argentina, Svédország egymás után tesznek nagy megrendeléseket a Mauser-gyárban. Mauser Pálnak nemcsak óriási vagyont jutott munkásságáért, de sok más erkölcsi dísz. A német császártól nemességet és kereskedelmi tanácsosi címet, a tudományos közvéleménytől disz doktorságot kapott és tulajdonosa volt igen sok kitüntetésnek. Munkás és szorgalmas életét régi fegyvergyára, öreg kohói és műhelyei között, születése és emelkedése helyén, Oberndorfbán fejezte be a Mauser-fegyver föltalálója.

Halálozás.

Mariantsik Ármin nyug. honvéd huszár ezredes május 30-án Budapesten meghalt.

A hadsereg-szuronyvívás.

Május 27-én kezdődött Budapesten az első hadsereg-szuronyvívás. A versenyt tisztii mérkőzés vezette be. A tisztiek, vívómesterek és katonai hivatalnokok nevezésének száma jóval kisebb volt, mint a kard és törversenyen. A versenyt 3 előmérkőzési csoport kezdte meg 10—10 vívóval. Végül egy döntőmérkőzésben mindhárom csoport első helyezettjei mérték össze fegyvereiket. Az eredményre méltán büszke lehet a honvédség tisztikara, mert az 1, 2, 3, 4, 5. és 7. díjat honvédtiszt nyerte el. A részletes eredmény a következő:

Tiszteletdíjat nyertek: Holly Jenő honvéd főhadnagy, Hauer honv. főhad., Hány Mihály honv. zászlós, Gerrecz hadn., Vida honv. főhadn., Mösse 95. gy. e.-beli főhadn., Olay honv. főhadn., Dvorzsák kat. vívómester, Tesslig főhadnagy, Czikliai zászlós, Pál főhadnagy, Jekel katonai vívómester. Ezenkívül 9 versenyző ezüst, ugyanannyi bronzérmét kapott. A vívósegédoktatók (altisztek) versenye a következő eredménnyel végződött: 1. Göndör honv. őrmester. 2. Rittmeister őrmester. 3. Meixner szakaszvezető. 6. Mann szakaszvezető. 7. Franc szakaszvezető. 8. Geller őrmester.

28-án kezdődött a legénységi verseny, melynek eredményei minden tekintetben kielégítőek. A verseny folyamán az egyes küzdők magatartásából meg lehetett állapítani azt, hogy melyik csapattestnél milyen alaposan oktatják a legénységet a szuronyvívásban. Különösen a 4. és 8. hadtest kötelékébe tartozó csapatok versenyzői tűn-

A HELYŐRSÉGEKBŐL

Zubbony viselése Budapesten.

Budapesten megengedett, hogy a nyári hőség alatt tisztiek a városban, úgy szolgálatban, mint azonkívül zubbonyt viseljenek.

Dolmány, kabát illetőleg attila ott viselendő, hol a helyben székelő cs. és kir. Fehérek megjelenése remélhető, vagy ahol különben is ezt az illem megköveteli.

Közétkezési pénz Budapesten.

A legénységi állományú katona (honvéd) egyének közétkezési pénze a székes főváros területén, június hóra 42.6 fillérben állapított meg, melyből 33.6 fillér a husárhányadra, 65 fillér a főzelékányadra irányoztatott elő.

A cattaroi helyőrségi gyógyszertár

1914 június 1-vel megszűnik.

tek ki elsőrangú kiképzésükkel. A verseny 10—12 emberből álló csoportban folyt le. 28-án volt az előmérkőzés, 29-én a csapatközi verseny, 30-án a döntőkiüzdelem. A verseny eredménye a következő: 1. Simic szakaszvezető. 2. Herbst szakaszvezető. 3. Wossyka szakaszvezető. 4. Rössler őrmester. 5. Pader tizedes. 6. Varga szakaszvezető. Ezenkívül kiosztásra került 72 tiszteletdíj, 54 ezüst, 54 bronzérem. Ő Felső tiszteletdíját, egy aranyórát, Simic szakaszvezető nyerte. A versenyen megjelent József főherceg is és nagy érdeklődéssel kísérte a küzdelmet.

A pozsonyi tiszti lövészegylet

holnap és holnapután, 9-én tartja évi lövészversenyét, mel yiránt a pozsonyi hadtest tisztjei között oly nagy az érdeklődés, hogy 150 tiszt és zászlós jelentett be a versenyre nevezést. Ez a nagy szám csak arról tesz tanúságot, hogy tisztjeink tömegesen hódolnak a szép és fontos lövészsportnak.

A lövészverseny két csoportra oszlik: Puska (karabély, kurtály) lövészversenyre és pisztolyversenyre.

A szép és értékes díjakat a nevezési öszszegekből (fegyverenként 5 K) és az egyes parancsnokok, csapatok és intézetek adományából szerezték be.

A lövészverseny eredményéről lapunk legközelebbi számában tájékoztatjuk olvasóinkat.

A budapesti tiszti lövész egyesület

lövészversenye július 21-én a Nagytétény melletti elemi lőtéren lesz.

Ijúsági céllövészverseny.

Az „Aranyosvidék“ írja, hogy ijúsági céllövő verseny lesz a mai napon Nagynyeden, hol a nemes és hasznos versenyben a tordai és nagynyedi főgimnáziumok ijúsága vesz részt. A verseny költségeit és díjait a két intézet kölcsönösen fedezi. Ugy Nagynyeden, mint Torda városa 50—50 korona segélyvel járult hozzá a céllövő verseny költségeinek fedezéséhez. A költségek többi részét a két főgimnázium ijúsági segélyegyletei fedezik.

Kérdés: Tartalékos tiszt vagyok. Mily kedvezmények illetnek meg engemet a Máv. vasutain, ha szolgálaton kívül utazom?

Felelet: Ha ön fegyvergyakorlatra bevonult és fegyvergyakorlatának tartama alatt utazik szolgálaton kívül ide-oda, akkor III. osztályú polgári egész jeggyel utazhatik a II. osztályon és II. osztályú ilyen jeggyel az I. osztályon.

Egyébként önt semmi kedvezmény nem illeti.

Ha tehát csupa kedvtelésből egyenruhában utazik, maga az egyenruhaviselés önt kedvezményre nem jogosíthatja.

A félárújegy kedvezményre pedig egy tartalékos tiszt sohasem jogosult. Még akkor sem, ha fegyvergyakorlatra bevonulva, ideiglenesen tényleges szolgálatban van. (Máv. igazg. 22251/C. számú rendelete.)

Kérdés: Kérem tudtul adni, hogy a munkácsi honvéd gyalogezred póttartalékos tanítói mikor és hova lesznek behiva fegyvergyakorlatra?

Felelet: Julius 6-ra, Miskolcra, a 10. honvéd gyalogezredhez hivatnak be, 28 napra.

A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Hesz Ágost vezérőrnagynak a katonai érdemkereszt, Wikullie János vezérőrnagynak a legfelső meglegedés kifejezése, Lobkowitz Zdenko vezérőrnagynak a Lipót-rend középkeresztje, Altmann Benedek dr. 2. oszt. főtörzsorvosnak a legfelső meglegedés kifejezése, Merta Ignác I. oszt. főhadbiztosnak 3. oszt. vaskoronarend, Forkarth József II. oszt. főhadbiztosnak a Ferenc József-rend lovagkeresztje, Reder Bertold dr. II. oszt. főtörzsorvosnak és Hanasiewicz Oszkár dr. ezredorvosnak a legfelső meglegedés kifejezése újólag, Schäffler József dr. törzsorvosnak és Koder Hugó dr. ezredorvosnak a legfelső meglegedés kifejezése, Lovrich Brunó II. oszt. róm. kath. hadapródiskolai pap-tanárnak, Müllern Károly dr., Miloslavich Ede dr., Maurer Frigyes dr., Kirchenberger Alfréd dr. ezredorvosoknak, Rouge Antal dr., Kaldek Rezső dr., Balog László dr., Bakonyi József dr., főorvosoknak, Goldschmidt Valdemár dr. tart. főorvosnak, Peicsics Róbert dr. tart. segédorvosnak a koronás arany érdemkereszt, Kramm Szigfried őrmesternek a koronás ezüst érdemkereszt, Lux Ernő, Theyer Lipót, Polák József szakaszvezetőknek, Interholz Vencel tart. tizedesnek, Zsivkovic-Supuk Rókus őrzetőknek, Reichenbaum Leó II. oszt. tart. számvivő altisztnek, Barács Mátvás szakaszvezetőknek, Ditterle Rezső, Czeyka Sándor tizedeseknek, Handl Ignác tart. szakaszvezetőknek, Ravsky Lajos szabadságolt tizedesnek, Paraskim Eulampia Maxim tart. őrzetőknek, Paradeiser Nándor tart. szakaszvezető, címzetes őrmesternek, Kiss József tart. őrzetőknek, Reisz Vilmos tart. szakaszvezetőknek, Morvay Ágoston, Kerner Alfonz tizedeseknek, címzetes szakaszvezetőknek, Koczó János tizedesnek, Popovics Mihály szab. őrzetőknek, Leberfinger Rikárd tart. őrzetőknek, Kovács László szab. egészségügyi katonának, Sörös Imre szab. őrzetőknek, címzetes tizedesnek, Ropán Pál tart. egészségügyi katonának, Smetana Rezső egészségügyi katonának ezüst érdemkereszt, Weingraber Gyula, Gesiczovski Félix, Hoffmann Ignác nyug. alezredesnek, Scholtz Béla nyug. őrnagynak, Cuscoleca Gyula őrnagynak, Schuppich János századosnak, Pohl Ferenc kat. főszámtisztnek, Burda József tüzérségi szergondnoknak, Popper Lajos dr. törzsorvosnak, Borsi Gábor tart. őrzetők, címz. tizedesnek, Balkai Márton őrzetők, címz. tizedesnek, Nagy József tart. őrzetőknek, Reisz Vilmos szab. szakaszvezetőknek, Wind Henrik, Hanusz József szab. őrzetőknek, Péter Zsigmond tart. tizedesnek, Cservenyák

György tart. őrzetőknek, Pollacsek Rudolf tüzemesternek hadügyminiszteri okirati dicséret, Scotti Károly és Brandtner Károly vezérőrnagynak, Aust Adolf, Abendorf Lajos, Esuruski György, Jákel Vilmos, Weiss Miksa, Enghofer János ezredeseknek, Schiller Ferenc, Hinklmann Hermann, Olbrich Alajos, Fiedler Ferenc, Prohászka Károly, Weingraber Gyula, Schmid Emil alezredeseknek, Sauer József testőr és címz. őrnagynak, Wenderinski Károly, Kober Ferdinánd, Carl Henrik őrnagynak a II. oszt. katonai szolg. jel, tiszték számára; Bayer Optai, Trieb József, Hermann Henrik, Stiborsky József, Hueber Adolf ezredeseknek, Marussig Ágost, Schillan Károly, Wolny Jenő, Eckert Ferenc, Wunder Odón, Pinsker Antal, Galetta Emil, Rada János alezredeseknek, Zsemlicska János, Tenschert Gyula, Klobussa Rihárd, Lorenz Rudolf, Hellvig Ede, Bauer József őrnagynak, Bömches Henrik, Ehmayer Ernő, Weczernik Frigyes, Lorenz Sándor, Böhm Károly, Mühlhauser Ignác, Kielhauser Ágost, Delavos Ferenc Dzsiniacs Izmet, Wallek Viktor, Peslacz József, Gärtner Rudolf, Moga Valér, Springer Antal, Broschek Károly, Gibale Rudolf, Zobl Ferenc, Einsiedler Gusztáv, Leon Rikárd, Hübel József, Wedl Viktor, Veith Károly századosoknak a 3. oszt. katonai szolgálati jel tiszték számára.

Kinevezések: Lónyay Albert gróf címz. lovassági tábornok, főistállómester lovassági tábornokká és a m. kir. testőrséghez tesőrkapitánnyá, Eckhardt Alfréd ezredes-hadbíró, címz. tábornok-hadbíróvá, Stanojlovics István 86. gy. e.-beli ezredes a 65. gy. e. parancsnokává, Partl Rezső alezredes a 8. utász-zlj. parancsnoka wieni utászfelügyelő, Winterhalder Armin lovag 8. utász zlj.-beli őrnagy ezen zlj. parancsnokává, Matyasovszky János r. kath. áldozár, tábori lelkészszé a tényl. állományba, Dengg Boldizsár, Wiwiorsky Ignác, Orczyk Mihály r. kath. áldozárok, tart. tábori lelkészekké, Egger Károly báró nyug. főhadnagy, nyug. százados, Crnica József raguzai kanonok sz. k. viszonybeli II. oszt. tábori superiorrá, Orosz András 7. husz. e.-beli hadapród zászlóssá, Julák Lajos dr., Augur Sándor dr. e. é. önk. orvosok segédorvos-helyettesekké, Thülly József 19. gy. e.-beli, Gaál Gyula 11. táb. vadász-zlj.-beli, Janesch Vilmos 34. táb. ágyusezr.-beli, jelenleg szolgáló tart. hadapródok, tart. zászlósokká, Trefny Márton 88. gy. e.-beli, Fronius Gusztáv 13. gy. e.-beli, jelenleg szolg. tart. hadapródjelölt tart. zászlóssá, Rempfner János 4. gy. e.-beli tart. hadapródjelölt tart. hadapród-dá, Chriszt Viktor 8. gy. e.-beli százados kiegészítő kerületi előadóvá a st.-pölteni kieg. par.-hoz.

Felmentések: Matuschka Lajos altábornagy bo. a 4. hadtest. par.-nál, szolg. állása alól, Berger Lajos ezredes wieni utászfelügyelő szolg. állása alól.

Beosztások: Seipka József ezredes a 65. gy. e. parancsnoka a 4. hadtest parancsnokságához, Matyasovszky János r. kath. tábori lelkész a budapesti katonai lelkészeti kerülethez, Adámek József dr. 3. várt. ezr.-beli főorvos a katonai orv. alkalmazó iskolához.

Athelyezések: Renzenberg Nándor lovag I. oszt. főhadbiztos a 13. hadtestparancsnokságához hadbiztossági főnökké, Neustiftler Rikárd százados a 27. gy. e.-től a königs-

feldi gyalogs. hadapródiskolához, Schmid József 5. táb. vadász zlj.-beli százados a königsfeldi gyalogs. hadapródiskolához, Grimschitz Rudolf 60. gy. e.-beli főhadnagy a gráci gyalogs. hadapródiskolához, Rotter Károly katonai főszámtiszt a 2. hadtest hadbiztosságától az 1. hadtest hadbiztosságához, Ruzicska Ferenc katonai főszámtiszt a 2. hadtest hadbiztosságától a 12. hadtest hadbiztosságához, Muthny Károly katonai élelmezésügyi főtiszt a pozsonyi élelmezési raktártól a kolozsvárihoz, Bosnyák Amu százados a 37. gy. e.-től a 17. gy. e.-hez, Raab Alajos százados a 90. gy. e.-től a katonai földrajzi intézethez, Traversa Hektor százados a 3. tiroli császárvadász ezredtől a bosznia-hercegovinai táb. vadász zlj.-hoz, Seifert Antal nyug. százados a jaroslaui térparancsnokságtól az 1. hadtestparancsnokság kat. építési osztályához, Schaffer Ferenc nyug. százados a sanoki katonai állomásparancsn. állomástisztje a rzesewi állomásparancsnoksághoz, Kolenaty Frigyes főhadnagy a 21. gy. e.-től a 35. gy. e.-hez Urban Viktor főhadnagy a 85. gy. e.-től a 43. gy. e.-hez, Spacsl Ödön főhadn. a 91. gy. e.-től a 98. gy. e.-hez, Mayer Willfried főh. a 3. táb. ágyusezredtől a 38. táb. á.-e.-hez, Buchner Ernő ny. főhadn. a cattarói hadmérnökigazgatóság irattári tisztje a przemysli hadmérnökigazgatósághoz, Haysen János főhadn. a 7. lovagló tüzérszállótól Rajnoka Béla hadn. a 15. táb. ágyus-e.-től kölcsönösen, Kollár Sándor hadn. a 82. gy. e.-től a 46. gy. e.-hez, Klemens Zsigmond 23. táb. vadász zlj.-beli kat. földr.-int.-hez bo. hadnagy a zlj. állományába, Corá Károly tart. hadn. a 32. gy. e.-től a 27. gy. e.-hez, Ulrich Manfred eroditäsügyi tart. hadn. a pólai hadmérnökigazgatóságtól és Riha József eroditäsügyi tart. hadn. a przemysli hadmérnökigazgatóságtól a trienti hadm.-igazg.-hoz, Stern Károly eroditäsügyi tart. zászlós a trienti hadmérn. igazg.-tól a pólaihoz, Hubalek József eroditäsügyi tart. zászlós a krakkói hadm. igazg.-tól a bilecai hadm. igazg.-hoz, Bialokurski Ödön századosszámvivő a 31. táb. ágyus e.-től a 29. gy. e.-hez, Fuchs Izidor századosszámvivő a 3. gy. e.-től és Wallner Miksa hadnagszámvivő a 12. hegyi tüzérezredtől kölcsönösen, Lang Emil hadnagszámvivő a 6. gy. e.-től a 3. huszár e.-hez, Potuznik József hadnagszámvivő a 102. gy. e.-től a 31. táb. ágyus-e.-hez, Jung József hadnagszám. a 3. gy. e.-től a 4. nehéz tarack osztályhoz, Zarka Károly hadbiztos a 31. gy. h. o. hadbiztosságától a 9. hadtest hadbiztosságához, Hradeczky Hubert hadbiztos az 5. hadtest hadbiztosságától (bo. a hadügyminiszt.-ba) a 31. gy. h. o. hadbiztosságához, Simonis Henrik hadbiztos a 7. hadt. hadb.-tól a 12. hadt. hadb.-hoz, Lius Ernő katonai gyógyszerügyi főtiszt a cattarói helyörségi gyógyszerertártól a 24. helyörs. hórház gyógyszerertárhoz, Philips Emil katonai levéltári tiszt a hadügyminisztériumtól és Popp Traján kat. levéltári tiszt a wieni tüzérségi szertártól kölcsönösen, Elstner József kat. építészeti művezető-segéd a 14. hadtest kat. építési osztályától az 1. hadt. kat. építési osztályához, Brbinsák Károly katonai építészeti főmüester a 14. hadtest kat. építési osztályától a 15. hadt. építési oszt.-hoz, Hechel Ferenc kat. építészeti főmüester a 16. hadtest kat. építési oszt.-tól a 14. hadtest kat. építési

oszt.-hoz. Ezenkívül nagyarányú áthelyezések történtek a nem tényleges katonatorvosi állományban, melyeket térszúke miatt nem közölhetünk. Ezen áthelyezések részletes névsora megtekinthető szerkesztőségünkben.

Visszahelyezések a cs. és kir. hadsereg állományába: Kless Viktor főhadnagy a cs. kir. Landwehr állományából, Ivánka Géza tart. zászlós a m. kir. honvédség állományából.

Tényleges állományba helyezések: Lányi Tivadar főhadnagy a 25. gy. e.-nél, Schwarz Henrik százados-számvivő az 5. gy. e.-nél, Turbiner Artur százados-számvivő a 83. gy. e.-nél.

Tartalékba helyezések: Wassmann Gusztáv 60. gy. e.-beli főhadnagy, Fichtner Guido 25. helyörségi kórházbeli katonai gyógyszerügyi járulnok, Opálka Albert 15. gy. e.-beli főhadnagy.

Várakozási illetékekkel szabadságolások: Polak Frigyes altábornagy 1 év, Michel Rezső dr. 23. sz. helyörségi kórházbeli törzsorvos 6 hónap, Artens Ottó 2. vartüzér zlj.-beli főhadnagy 1 év, Rosenakl Ferenc dr. 12. dr. e.-beli ezredorvos 6 hónap, Fischer Géza 4. nehéz tarack oszt.-beli százados-számvivő, Mattausch Vencel pétérváradí kat. élelmezésügyi főtiszt 1 év, Spöner József budapesti katonai pénztárbeli kat. pénztár-főtiszt 1 év tartamára.

Szolgálaton kívüli viszonyba helyezések: Hübel Vilmos, Rosenfeld János, Patek Rezső dr. tart. hadnagyk, Brix Rikárd tart. eroditäsügyi hadnagy, Seeberger József dr. tart. főorvos.

Nyugdíjazások: Hesz Ágost vezérőrnagy, Wikullil János vezérőrnagy, Kleiner Károly hadmérnöki törzsbeli alezredes a krakkói hadmérnökigazgatóságnál, Daniek Zsigmond h. a. alezredes vez. a vezérkarnál, Eckhardt Alfréd ezredes-hadbíró, kat. főtörvényszéki előadó, Altmann Benedek dr. 2. oszt. főtörzsorvos, a 33. gy. h. o. egészségügyi főnöke, Merta Ignác 1. oszt. főhadbiztos, a 13. hadtest hadbiztossága főnöke, Forkarth József 12. hadtest hadbiztosságabeli 2. oszt. főhadbiztos, Schefcsik Rudolf 35. gy. e., Firlinger Frigyes 54. gy. e., Marz Viktor 70. gy. e., Schreiber Lajos 78. gy. e., Spatzier Alajos 94. gy. e.-beli, Szappanyos Pál 12. huszár e., Szi János 15. huszár e., Gödölle Rezső 16. huszár e., Benus Károly 6. dzsidas e., Kessler Károly 15. vonat-osztálybeli századosok, Barabás Emil 11. huszár e.-beli főhadnagy, Trunkwalter Frigyes 27. gy. h. o. hadbiztosságabeli katonai főszámtiszt, Prajer János 8. dzsidas e.-beli 1. oszt. főpatkolómester.

Leköszönések: Szederkényi Jenő 61. gy. e.-beli, Novai Imre 69. gy. e.-beli, Bejsicky Miloszláv 77. gy. e.-beli tart. hadnagyk, Oberweger Lajos tart. hadnagy.

Kilépések a hadseregből: Zánkai Jenő 44. gy. e.-beli tart. hadnagy, Pavelics Mátyás dr. és Budiszavljevics Milán szolg. kiv. viszonybeli katonai élelmezésügyi járulnokok.

A cs. és kir. vezérkar főnökének rendelete: Hamböck Henrik 18. táb. ágyusezredbeli századosnak, insbrucki vasutvonal-parancsnoknak kitünő szolgálati teljesítményért dícséretet.

A cs. és kir. haditengerészet rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Zapletál Ferenc 1. oszt. főművezetőnek arany érdemkereszt, Kresnik Károly arzenál-főmesternek koronás ezüst érdemkereszt, Pirc József 2. oszt. tengerész főbiztosnak a Ferenc József-rend lovagkeresztje.

Kinevezések: Roediger Miklós, Weeber Alfréd, Wettstein András lovag, Wasser Konrád, Klimburg Ottó báró, Hertelendy András, Kollibás Mátyás, Poll Tivadar, Preinreich Gábor, Madl Alain, Zechenter Kelemen, Wettstein Károly, Zepuschitz Ferenc, Wollemann István, Dobida József, Tramer Vilmos, Zoklik Károly, Grund Rezső, Barry Henrik lovag, Gaber Henrik, Trunkwalter Ödön, Kramer Miksa, Doblhoff Erik báró, Czapellmann Vilmos, Stumberger Frigyes, Dery Ernő, Schipek Károly, Hellenbach Zdenko báró, Depólo Károly, Fedrigoni Gyula, Szaszkievicz Wladimir, Klein Bohuszláv, Holzhausen Frigyes báró, Bolani Vitus, Huyn János gróf, Milost Emil, Warglien Viktor, Mahr Jenő, Schweyer Gusztáv, Hatzy Alajos, Kalcher Walter, Karg György báró, Mindszenty Árpád, Pospischil János, Rehmann Károly, Hardy Kálmán, Langer Félix, Grgics Márk, Batthyány Miklós gróf, Grosschmid István, Korytowski Károly, Czinis Sándor, Malatinszky Ferenc, Strachwitz Ferenc gróf tengerész hadapródok zászlósokká, Katzinger Ottó mérnök, 2. oszt. ideigl. hajóépítő-mérnök, Saffaró Lucian matróz-törzsbeli e. é. önk. és Grünberg Manó tart. gépügylelő-segéd ideigl. 2. oszt. gépépítőmérnök, Hollub Károly 26. Landwehr táb. tarack-o.-beli e. é. önkéntes ideiglenes tengerésztüzérségi mérnök.

Szolgálati beosztások: A „Tegethoff”-ra: Adelman Elenus 1. oszt. tengerész-hadbiztos, a „Prinz Eugen”-re: Rihacsek Ferenc 1. oszt. gépüzemvezető, a „Radetzky”-re: Hofmann Guidó sorhajóhadnagy, a „75. T.”-re: Pavics Ármín fregatthadnagy, a „79. T.”-re Pulgher Julián sorhajóhadnagy, mint parancsnok, az „I.” tengeralattjáróra: Nejebsy Ferenc sorhajóhadnagy, mint parancsnok, a „II.” teng. alatt járóra: Unczowsky Károly sorhajóhadnagy, mint parancsnok, a „20.”-ra: Mexner Pál fregatthadnagy, az „Adria”-ra: Dürrig Róbert fregatthadnagy, mint parancsnok, az „Alpha”-ra: Simmel Henrik fregatthadnagy, mint oktatótiszt, a „Gamma”-ra: Straub Oswald lovag 1. oszt. tengerész-hadbiztos, a tengerészeti arzenál fölszerelési igazgatóságához, Tognon Károly 2. oszt. gépüzemvezető, a triesti tengerészkerületi parancsnoksághoz: Belen Alfréd 1. oszt. tengerész-hadbiztos, a tengerészeti akadémiához: Watzl János 2. oszt. villamos üzemvezető, a kikötői tengernagyi hivatalhoz a flotta-személyzet kiegészítésére, Arbesser Károly sorhajóhadnagy, Bergkessel Erik fregatthadnagy, Hönig Alajos 1. oszt. gépüzemvezető, a kikötői tengernagyi hivatalhoz: Millonig József teng. helyi alk. sorhajóhadnagy, a tengerészeti arzenál hajóépítő-igazgatóságához: Katzinger Ottó, Kraner Ottó ideigl. 2. oszt. hajóépítőmérnök, a tengerészeti arzenál gépépítő-igazgatóságához: Saffaró Lucian, Grünberg Manó ideigl. 2. oszt. gépépítőmérnök, a tengerészeti

arzenál tüzérségi igazgatóságához: Hollub Károly ideigl. 2. oszt. tengerész-tüzérségi mérnök.

Tényleges állományba helyezés: Millonig József várakozási illetékekkel szabadságolt sorhajóhadnagy.

Nyugdíjazás: Pirc József 2. oszt. tengerész-főhadbiztos és Alabanda Henrik várakozási illetékekkel szabadságolt tengerész-írnok (rajzoló).

A m. kir. honvédség rendeleti közlönyéből.

Legfelsőbb elhatározások: O császári és apostoli királyi Felsége fogarasi Tamásy Árpád altábornagyot, csoportfőnökké a cs. és kir. hadügyminiszteriumban legkegyelmesebben kinevezni és kítőnő szolgálatainak elismerésül neki a Ferencz József-rend középkeresztjét a csillaggal legkegyelmesebben adományozni méltóztatott; dr. Birlea Györgyöt, dr. Richter Albint, dr. Róth Hermann Valtert segédorvosokká legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértetett: Madary Antal százados.

Kineveztetnek: a tartalékban: római katolikus honvéd segédlelkészekké: Bán Frigyes, Sattler Lajos, Mihalovits Gyula, Pallmann Péter, Mordán Béla, Fejes Károly, Kégly György, Cunko Imre, Czeizel Rezső, Bozic Tamás, Supka Márton, Horváth Károly, Schäfer Vilmos, Bocskai Gyula, Zahoray József, Szlugeny Sebestyén, Páva János, Fülöp János, Frey Pál, Hitrec János, Szelepcsényi Márton András, Máthás Kálmán, Babinszki Ferenc, Szabár János, Jambrekovic Ferenc József, Fekete Ferenc póttartalékosok; görög katolikus honvéd segédlelkészekké: Rotár Teofil, Smilnyák Ede, Seszták Lajos, Tamás Silvius, Pap Gábor, Lázár László póttartalékosok; görög keleti honvéd segédlelkészekké: Cvejic Brankó és Berár Serafin póttartalékosok; evangélikus honvéd segédlelkészekké: Dienes Gyula, Lukacsik Mihály, Bójtös László póttartalékosok; református honvéd segédlelkészekké: Kozma Andor, Csia Pál, Lőrinczi Árpád, Babicsák József, Tóth Lajos, Fekete János, Godács Imre, Fekete János, Lányi Elemér, Fábian Imre Mihály, Kövári László, Berényi István, Illés Géza Antal, Baranyi Lajos, Bagó Bálint póttartalékosok. **Részesítetnek:** a magasabb fokozatu havidíj-illetékekben: Buday Gyula cs. alezredes, Almássy Zsigmond cs. őrnagy. **Beosztatnak:** Perlaky Lajos nyugállományú százados, a helyi szolgálatot teljesítő ny. áll. tiszték csoportjába, a II. h. ker. par.-hoz fogházfelügyelő tisztül; Dassinger Vendel ny. áll. őrnagy, a 19. honv. gy. ezr.-nél, a népfőlkelő par. nyilvántartó csoportjának vezetőjeül. **Felmentetnek:** a következő alezredek: Hranilovic Márk, a VI. honv. ker. par. népfőlkelő osztályának főnöke és Hulyák Lajos, a honv. min. 4. osztályában, továbbá: a következő ny. áll. őrnagyok: Lösch István, Udvardy Sándor, jelenlegi szolgálati állásuk alól. **Athelyeztetnek:** a népfőlkelésügyi honvéd tiszték állományában: a következő őrnagyok: Marsic István, a VI. honv. ker. par. törzséhez, a népfőlkelő osztály főnökéül való kinevezés mellett, Radó

Ágoston, a honv. min. állományába, a 4. osztályba való beosztás mellett, Mikašinovic Manó, a 27., budabrani lovag Borota Sándor, a 25. és csicseri Orosz Árpád, a 31. honv. gy. ezr.-hez, a népfőlkelő parancsnokság nyilvántartó csoportjának vezetőivé való beosztás mellett, végül a következő századosok: Hegedűs Sándor a 22., Faix Béla a 11., Reschofszyk Pál a 30. és Friebl Alfréd a 1. honv. gy. ezr.-hez, szentkatolnai Elekes Antal százados, az 5. honv. husz. ezr.-hez; tanári alkalmazás alól felmentésük mellett, a honvéd központi lovasiskola állományából: tótpónai és blatniczai Prónap Sándor százados, az 1. és Havasy Jenő százados, a 6. honv. husz. ezr.-hez; tanári minőségben: Szánthó László, 1. honv. husz. ezr.-beli százados és Rády József, ugyanezen ezredbeli főhadnagy, a honvéd központi lovasiskola állományába. **Szolgálaton kívüli viszonyba helyeztetik:** Belle Gyula tart. hadnagy. **Névváltoztatás:** Sattler Géza, nagykanizsai 20. honvéd gyalogezredbeli tartalékos zászlós, családi nevét „Szücs”-re változtatta át. **Előmozdítanak:** a II. fizetési osztályba: Radakovic Simon, Brassóván Aladár, Kapp József, Valuseszku Dániel, Petrovics Pál, Bocskai Antal III. osztályú főszámvivők.

Térzene.

A m. kir. budapesti honvéd zenekar folyó hó 21-én d. e. 11—12 óráig, a budai bástyasétány zencpavillonjában; folyó hó 29-én d. u. fél 6-tól fél 7 óráig a Vigadó-téri Hangi kioszk előtti téren ténzenét tart.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „Külügy — Hadügy” hetilap, megjelenik minden vasárnapon, 12—16 lapoldal terjedelemben, friss, érdekes tartalommal, művészies fejlécekkal, elsőrendű rajzokkal, időnként képekkel. Szerkeszti: **piskárkosi Szilágyi Lajos dr.**, cs. és kir. kamarás, a vezérkarnál beosztva volt nyug. százados.

Előfizetési ára: egész évre: 16 korona. Egyes szám ára 30 fillér. Budapesten a főbb utcákon és tereken az összes dohánytözsdekben és az összes könyvkereskedésekben kapható. Vidéken a dohánykülönlegességi tözsdek és a pályaudvarokon az Általános beszerzési r. t. árusítják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Népszínház-utca 16. szám, hova a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemény küldendő Budapest, 1914. május hó.

A „Külügy — Hadügy” kiadóhivatala.

Pályázatok.

Állások tiszték számára.

Sarajevóban a cs. és kir. hadsereg felügyelőségénél két irodatiszti állás kerül betöltésre, melyre nyugállományú katonatisztek pályázhatnak. Díjazás havonta 200 K. Nős tiszték a házassági óvadéktöke felét biztosítani tartoznak. Az odautazás költségei megtérítetnek. Sajátkezüleg írott kérvények a hadseregfelügyelőséghez intézendők.

Állás tiszték számára.

Egy 1440 K évi jutalomdíjjal jutalmazott ideiglenes irodai állás üres a budapesti I. honvédkerületi bíróságnál.

Közelebbi felvilágosítást lapunk szerkesztősege is készséggel megad.

Pályázat.

A II. ker. Budaorsi-uton épült új honvéd gyalogsági laktanyában, mely folyó év őszétől a 29. és 30. honvéd gyalogezredek törzsének s 2—2 zászlóaljának otthona lesz, október 1-ével kantint létesítenek, melyre a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság pályázatot hirdetett.

Közelebbi felvilágosításokat bárkinek készséggel megadunk.

„S” Nagyvárad. 1. Ezidő szerint kilátásba nem vehető. 2. Valószínű, hogy a tisztí fizetésrendezéssel egyidejűleg.

Társaskör, Dr. J. E. és dr. R. Gy. Hód-ság. Lapunk támogatásáért köszönet, a lap megindítására nézve intézkedtünk és egyidejűleg postautalványt is küldünk.

Dr. Scherer Béla H. Kivánságához képest lapunkat b. címére megindítottuk.

A szerkesztésért és kiadásért
Dr. SZILAGYI LAJOS FELELOS.

A lapot a „Külügy — Hadügy” lapvállalat r.-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Léhner) VIII., Nemet-utca 27.

A PÓTTARTALÉKOSI SZOLGÁLAT ELYNERÉSE ÉS NŐSÜLÉSI ÜGYEK

Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 40 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban.

EGYÉVI ÖNKÉNTESI SZOLGÁLAT.

Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 60 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban.

Telefonszám: József 36-46.

Szenes László

festék, kence, máz, kefe és háztartási árú gyári raktára

Budapest, VIII. kerület
József-körút 72. szám.

TELEFON-SZÁM 164-84.

DERKITS ÉS TÁRSAKATONA EGYENRUHAKÉSZÍTŐ
ÉS ANGOL FÉRFI-SZABÓSÁGA**BUDAPEST IV.,
KECSKEMÉTI-UTCA 5.**Elsőrendű
látható irasu**Ujlaki-írógépek**a legmodernebbek. Katonai és polgári hatóságok közkedvelt írógéptypusa. **Díjmentes bemutatás és megvásárlás.** Árjegyzék ingyen **Részletfizetésre is.** Tel. 122-60
UJLAKI-ÍRÓGÉPTELEP Budapest Erzsébet-kört 28.
1897. óta az írógépszakmában.**Tisztí és civil nyeregcsere,**

kocsiszerszám, bőrönd és finom bőraru nagy választékban, vagy rendelés szerint készíti:

SCHMIDT M.
**Budapest VIII.,
Rákóczi-ut 25.**

— Árjegyzék ingyen —

Misoga Sándorcs. és kir. udvari szállító
katonai szabó**Budapest IV.,****Váci-utca 36. Klotild-palota.**

.. Telefonszám: 916... ..

♦ Fejmosó-vizek, hajápoló-
szerek, önbortváló ké-
szülékek és bortvák, fog-
és szájapoló szerek, bel-
és külföldi illatszerek és
kozmetikai cikkek raktára**Parfümerie le Rosier****Dankovszky István**

illatszergyáros

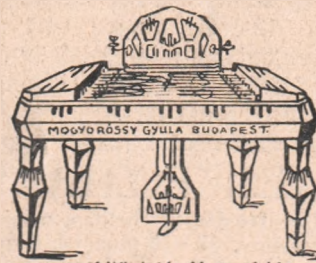
Budapest V., József-tér 8.

Telefonszám 43-34.

Szt.-Lukácsfürdő

kávéház és vendéglő

naponta délelőtt, délután és este

katonazeneKitűnő ételek és italok. — Polgári
árak. — Figyelmes kiszolgálás.**WIRTH J. vendéglős.****Cimbalom**

Számos kitüntetés jó munkáért.

Legújabb szabad.
ac. élszerkezettel,
részletre is. Cso-
daerős, tiszta hang-
zó **GRAMOFON**
(beszélőgép) 25 k.
+ feljebb. Hozzá:
Fedák Sári, Király,
Rózsa, Berezei,
Jónai, Caruso-tól
legszebb lemezek
2 korona 50 fillér.
Hegedűk világ-
hírű
mesterek hí-
utánczai.Fuvolák, tárogatók, citerák, harmoni-
kák stb. Hurok. Javítás műterem stb.**Mogyorossy Gyula**kír. szab. hangszergyár, Budapest, VII.,
Rákóczi-ut 17 — Árjegyzék ingyen.**ELSŐRENDŰ
MAGYAR BOROKAT**ajánl **JÁLICS PINCE**
Tulajd. Kertay GyörgyTelefon
46-13.Ugyanezen borok minden előkelőbb
fűszer- és esemenceüzletben is kaphatók**Poloskairtást**jótállással. **Padló beeresz-
tést, acélforgácsolást, festést,
mázolást, tapétózást** olcsón vállal**Fuchs Budapest, Szondy-u. 37.**

Telefon 102-36.

Tiszteknek 10 százalék engedmény.

Tennis-rakettek, sport-eszközök, lovaglő- és
sétabotok, tajték- és borostyán dohanyzó-
szerek, önbortváló és hajnyíró gépek, zseb-
kések, fésűk és kefék nagy választékban**HUBER J.**műszertergályos játék-áruházában
BUDAPEST, BAROSS-UTCA 47
Árjegyzék bérmentve.**A KÜLÜGY-HADÜGY**

nyomdai előállítását a

MERKANTIL NYOMDA**HAVAS ÉS LEHNER****BUDAPEST VIII., NÉMET-UTCA 27. SZ.**

— végzi. —

Adott esetben hívja fel
a céget ajánlattételre.**TELEFON-SZÁM: JÓZSEF II-83.****Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Budapestén.**

Alapított 1840-ben.

Befizetett részvénytőke: K 20.000.000 —. Tartalékalap: K 51.560.252-29.
Könyvecskékre és folyószámlákra elhelyezett betétek álladéka 1913. évi december
31-én: K 412 992.281-61. Forgalomban levő saját kibocsátványok: K 393 158.200 —.A takarékpénztár **4%-os és 4½%-os zálogleveleket**, vala-
mint **4%-os és 4½%-os községi kötvényeket** bocsát ki.Ezen címletek **teljesen adómentesek**, minden tekintetben **kaució-
képesek** és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló
intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümöl-
csöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a
községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá **katonai házasági
óvadékok céljaira** s a záloglevelek ezefelül **árvapénzek** elhelyezésére is.